

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 din. • Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 • Adresa za pošiljke: Poštanski fah 342 • Telefon uredništva 30-866 i 26-105, uprave 30-866 • Račun Poštanske štedionice br. 57-686 • Oglasi po cenicu •

Beograd, 19 maj 1939
God. X • Broj 20.

ODBRANA MIRA

Promena duha i raspoloženja, koja se iz dana u dan primećuje u engleskoj i francuskoj javnosti, pretstavlja nužnu ispravku jedne fatalne greške, u koju je demokratski svet bio upao posle velikog rata. Ta greška je poticala iz krive pretpostavke da je pobedom nad reakcijom i imperijalizmom, te stvaranjem nezavisnih nacionalnih država u Evropi, za uvek osiguran nesmetani razvoj tih država i puno funkcionisanje demokratije, te da će se mir, koji je iskupljen tolikim žrtvama, sada braniti sam od sebe, bez novih žrtava, — ne samo onih u krvi, već ni onih u novcu i u znoj; pa čak ni onih u odricanju od najbeznačajnijih udobnosti.

Kakva nemogućnost i besmislica! ... Kao da već stari Gete nije govorio, da samo onaj zaslužuje život i slobodu, koji iz dana u dan uspeva da ih osvaja! U koliko većim žrtvama je stvoreno neko delo, pa čak i neko privredno preduzeće, u toliko veći treba da su novi napor, da se to delo održi. Zar svakom, imalo praktičnom čoveku, ne bi izgledao smešan privrednik, koji bi kazao: »Dosta sam se namučio i žrtvovao da podignem fabriku; a sada neka se drži sama od sebe!« — A ipak se, baš iz tih »realnih« kružova posle rata čulo samo jedno: »Dosta smo žrtvovali za pobeđu i za mir, i zato ne damo više nijednog regruta i ni jednog groša za vojne kredite. Hoćemo bezbrižno da uživamo u miru, koga smo tako skupo platili, a mir neka se drži sam od sebe!«

Nema nikakve sumnje, da postoji izvestan krug kapitalista, ratnih liferanata i lovaca u mutnom, koji veštački gone države na naoružanje. Ali, kao god što je naivno bilo nekadašnje romantično shvatanje, da su vojska i ratovi samo posledica želje za slobodom i za slavom, tako je naivna i ova druga krajnost koja, u svemu što pretstavlja narodnu odbranu, vidi samo »krvožedni militarizam«, »intrige ratnih liferanata« itd.

Da je bilo moguće nakon rata razoružati sve, pa samom činjenicom nepostojanja oružja osigurati mir, nesumnjivo da bi to bilo idealno. Ali svakome ko realno gleda na mogućnosti današnjeg stepena međunarodnog i društvenog napretka, jasno je da to nije bilo u moći čak ni takvih ljudi, kao što su Wilson ili Briand, za koje niko ne može poreći, da nisu bili fanatici mira. A čim postoji, makar i hipotetična mogućnost da mir bude ugrožen, naročito sa strane onih, koji su se (zato što nisu uspeli u imperijalističkim planovima) smatrali prikraćenima, — nameće se sama od sebe najelementarnija dužnost — i to baš sa strane onih, koji su za nje najviše žrtvovali, — da te žrtve ne učine uzaludnim, već da taj mir brane novim žrtvama. To u toliko pre, što — da je tako bilo učinjeno — te žrtve ne bi bile u krvi, već najviše u novcu i u odricanjima od izvesnih udobnosti; dok sada preči zaista opasnost krvavih žrtava. A i zato što bi u tom slučaju protivna strana, već u početku bila primorana da se okani varljivih iluzija.

U septembru se na sva usta govorilo u Engleskoj i Francuskoj, da ne vredi ginuti zbog Sudeta, ili zbog Čehoslovačke. Još i danas se čuje po neki usamljeni glas: »Ne vredi umirati zbog Danciga«. Ali danas već ogromna većina javnog mišljenja zaključuje: »Ako za nas ne vredi umirati zbog Danciga, ili zbog Čehoslovačke, za druge neće vredeti da ginu zbog Tunisa i Gibraltar, a za treće — bogme — ni zbog Pariza i Londona! I šta onda?! ...«

Umirati nije nikome lako, ali kada nema drugog izbora nego li je alternativa: Ili prepustiti svet samovolji, koja traži žrtve i umiranja, i bez konca i bez časti i bez cilja; — ili se odupreti, pa zvalo se to slučajno zbog Danciga, ili zbog Čehoslovačke, onda treba biti spreman da se gine bez obzira na slučajne razloge, — zbog onog opšteg o čemu se radi, a to je pravda u svetu, sloboda i mir među narodima.

Jedino ako se tako postavi stvar, moguće je da se to umiranje ipak izbegne! Posledica parole, da ne vredi umirati za ovc ili za ono, bila je ta, da su umirale čitave države, a oni koji su tako govorili, bili su dovedeni do opasnosti da umru i bez izgleda u neki uspeh. Sada naprotiv, kada su ti isti spremni da brane mir bez premisslanja, čim ih otadžbina pozove, javlja se odjek isto takve spremnosti u tolikim drugim državama, na istoku i na zapadu, a odgovor sa suprotne strane glasi, ne kao u septembru: »Toga i toga dana marširam!«, već: »Hoću pregovore i ne mislim na gotove čine«, i »Nema tog spora u Evropi, zbog koga bi trebao buknuti svetski rat«.

Obrana mira pošla je, dakle, konačno jedino ispravnim i efikasnim putem.

Naši sokolski gimnastičari u Varšavi

Naša gimnastička reprezentacija, pod vođstvom Ivana Kovača, zamjenika Saveznog načelnika, stigla je u ponedjeljak u Varšavu, veoma srdačno dočekana od braće Poljaka, a naročito od poljskog Sokolstva. U utorak, 15 maja, položila je naša reprezen-

tacija venac na grob poljskog Neznanog Junaka, a u sredu, 17 maja, proveli su naši vežbači ceo dan u razgledanju znamenitosti Varšave.

Juče, 18 maja, od 14.30 do 17 časova, sledio je međunarodni gimnastički dvoboj između izabranih gimnastičara Poljske i Jugoslavije; a naveče, bila je zajednička večera. Danas će naši vežbači biti gosti Polj-

Vanredna skupština Saveza SKJ u septembru

Kao što je »Sokolski Glasnik« već javio, plenum Uprave Saveza Sokola K.J. koji je zasedao 3 maja 1939, dao je u nadležnost Starešinstvu Saveza da odluči o datumu vanredne savezne skupštine u vezi sa ostavkom brata Gangla i sa biranjem prvog zamenika Starešine. Starešinstvo Saveza, na svojoj sednici od 15 maja o. g., donelo je, na osnovu toga, zaključak da se ta skupština održi u drugoj polovini meseca septembra (tačan datum će biti javljen naknadno), iz razloga što su od sada unapred, tako reći, svi praznični dani i nedelje zauzeti manjim i većim priredbama, sletovima, svečanostima itd. ili pripremama za te svečanosti. Održavanje skupštine u julu, koji je sav ispunjen takvim priredbama, smetalo bi i njima i pripremama za njih; a juli i avgust su meseci odmora, kada se većina članova uprave nalazi izvan svojih sedišta, ili na odsustvu, pa bi se moglo desiti, da se ne sakupi dovoljan broj delegata za ovu skupštinu, koja treba da bude što potpunija, da tako ima i što veći autoritet. Iz svih tih razloga je zaključeno, da se skupština održi u drugoj polovini septembra, dakle na početku iduće sezone i pred početak intenzivnijeg rada za buduću godinu i za buduću veliki svesokolski slet u Beogradu.

Sloga naših zemljaka u Americi

Listovi naših zemljaka u Americi donose tekst proglasa za veliki zbor svih Srba, Hrvata i Slovenaca, koji se održao u Pittsburgu 7 maja, a koji je potpisan od Ivana D. Butkovića, predsednika Hrvatske bratske zajednice, Sime Vrlinića, predsednika Srpskog narodnog Saveza, Đana Dečmana, člana glavnog odbora Kranjskoslovenske katoličke jednote, te od 12 jugoslovenskih članova Odbora sveslovenskog kongresa. U proglasu se kaže: između ostalog.

»Samo jedinstvom i bratskom slogom Hrvata, Srba i Slovenaca, naša će zajednička domovina biti pošteđena od katastrofe. Sada više, nego ikad pre u našoj istoriji, mi američki Srbi, Hrvati i Slovenci treba da stacioniramo bratski jedan uz drugog, da zaboravimo naše male i sitne razmirice, ako takve postoje, i da zajednički pokazemo celom svetu da stojimo odlučno na braniku svoje zajedničke domovine...«

Doviknimo neprijateljima: »K sebi ruke! Ona je naša zajednička Majka, i mi ćemo Je braniti svi, bez razlike plemenske podele, vere ili partije, do zadnje kapi naše krvi!«

»Želimo da naša braća u domovini čim pre srede svoje unutrašnje prilike, kako političke tako i ekonomske, koje treba da budu pravedne za sve njezine građane. Treba da zajedno Slovenac, Srbin i Hrvat, osete da su potpuno ravnopravni. Mi im odavde obećavamo svaku pomoć za sretniju i lepšu budućnost. Kad budemo potpuno zadovoljni i ujedinjeni, nema te sile koja nas može razoriti ili podeliti!«

slojugoslovenske lige u Varšavi i posetiće jugoslovensko poslanstvo. U subotu odlaze za Jugoslaviju.

SPREMNI NA SVE!

Održali smo i godišnju skupštinu Saveza. Sastali smo se iz svih krajeva u našoj prestonici da pregledamo svoj rad u prošloj godini i da pretresemo sva pitanja koja su sadašnje prilike izbacile na dnevni red, u vezi sa našom akcijom. Da vidimo kako se radilo i šta se dešavalo na svima pozicijama našega fronta. Kakvi odnosi vladaju i u kakvom se stanju nalazi naša akcija danas, u ovom mutnom vremenu i uzbudljivoj atmosferi, koja je obavila gotovo ceo svet.

Proživljujemo dane velikih neizvesnosti, brzog kovitlanja događaja koji se gomilaju i sustižu, sudaraju i razbijaju kao morski talasi na burnoj pučini. Situacija se menja svakog dana i svake noći. Na međunarodnom obzoru velika naoblačenost, koja sprečava mogućnost da se stvari vide onakve kakve su. Atmosfera pod velikim naponom, kao pred olujom, koja preči strašnim pustošenjem. I ako pretstavnici silnih i moćnih govore vrlo glasno, a ponekad i gromko, ipak ne kažu jasno i određeno šta hoće. Neprestano se izražavaju miroljubive želje na sve strane, ali pri tom se ukazuje prstom na broj bombardera i drednota. Zastravljanje protivnika, da klone duhom i da izgubi veru u sebe, pa da popusti pred strahotama koje sila može da počinu. I mi smo već videli nekoliko dramatičnih scena, koje su uspele samo usled malodušnosti s druge strane. Režiseri uvideše da je ovo vrlo praktičan metod, pa pokušavaju da ga uvedu u stalnu praksu. Ali izgleda da više ne pali.

Malodušnost nije nikada bila naša osobina. Preživljavali smo mi najstrašnije strahote i navikli smo na njih. One su naši pratioci kroz celu istoriju. Sva naša prošlost protekla je u stalnoj borbi i vekovnom hrvanju. Ginuli smo bez straha na ratnim razbojištima, umirali bez uzdaha na vešalima; trunuli u tamicama, skapavali od gladi, smrzavali se od zime, proganjani i ubijani u hajkama sa svih strana. Hteli su na svaki način da nas unište, a ipak smo sve te golgote preživeli. Istrajali smo muški i junački i evo nas opet na licu zemlje, gde dograđujemo svoju veliku kuću. Nećemo dati da je niko poljulja i naruši. Iz našeg naroda je odjeknuo onaj gromoviti krik ozlojeđene i napaćene duše: »Padajte, braćo, plinite u krvi. Ostavite sela nek gori plamen. Ginite, braćo, junaci, ljudi!« I ovaj jezoviti poklič odjeknuo je svom silinom širom celog naroda, koji je i padao i ginuo.

Zar ima sada ikakve opasnosti od koje bi se ovaj prekaljeni ljudski soj uplašio? Od čega bi mogli da zaštrepe potomci onih što su vek proveli u najvećim opasnostima, koje su grozile smrću i kosile živote kao oštra kosa! Nema te muke koju nismo mučili, ni strahote od koje bi zadržali; nema te žalosti koju ne bismo podneli, niti borbe koju nismo borili. Mi smo »zatočnici mrijet naviknuti«, kako ono pesnik reče. Bili smo i robovi zbog svoje nesloge, i osvettnici kada smo se složili. Sve sudbine na zemlji smo preživeli. Borbe su nas naučile da spokojno gledamo smrt u oči, a muke i patnje su nam čelile duh, te nismo klonuli ni u najtežim trenucima. Stekli smo gor-

ka iskustva, a znojem i krvlju iskupljivali smo slobodu. Nikad ništa nismo dobili na poklon ili uz miraz, već smo sve što imamo postizavali naporima, koji su često prelazili naše snage. Bilo je slučajeva da su nam za zelenim stolom otkidali od naše tekovine. Naši naporu su bili preko mere, jer su zadace bile prevelike. Trošile su se naše snage u velikim pregućima, bez predaha i odmora, nemilice, ali su se kraju krajeva ipak postizavali uspehi, stizalo se do mete.

Zauzeti celim svojim kolektivom oko važnijih, osnovnih pitanja, koja su za naš narod uvek značila izvršenje jedne misije i ispunjenje jednog amaneta, nismo stizali da se bavimo i materijalnom kulturom. Pred očima nam je stalno lebdelo ono što je bilo opšte, što se ticalo celog naroda, to se stavljalno u prvi red i na to se obraćala sva pažnja i skoncentrisala sva snaga. Da se u tim vremenima, kakva su bila — neko starao da mu život bude udobniji, da živi lako i da se oda uživanju, smatralo se kao nešto nedostojno, sitno i malo prema opštem cilju i velikom nacionalnom problemu koji je trebalo rešiti. U tom pravcu razvijao se naš nacionalni duh i stvarao narodni karakter. Samo se tako da razvmeti onaj napon snage koji se ispoljavao tokom naše borbene i mučne prošlosti.

Mi Sokoli dužni smo da na ove činjenice i pojave iz naše istorije potsetimo sve i svakoga u mutnim prilikama današnjice. Pokušaji da se taj naš nacionalni karakter izobliču, mogu da uspeju kod pojedinih odroda ili moralnih degenerika, ali ne mogu da izmene narod kao takav. Narod naš ostaje onaj isti, koji je bio na Kosovu, na Ceru i na Kajmakalanu. To neka zapamte i prijatelji i protivnici. Ništa tuđe nismo uzeli i ništa svoje nećemo dati. Do poslednjeg daha branićemo slobodu našeg naroda i čuvati našu zajedničku domovinu. Đura Brzaković

Sokolski sletovi ovog leta

Kalendarski raspored

27 i 28 maja: župski slet župe Petrovgrad u Beloj Crkvi.

28 i 29 maja: župski slet župe Kragujevac u Kruševcu.

28 i 29 maja: župski slet župe Koncem maja: Pohod Sokolske župe Banja Luka na Oplenac. Osijek, u Osijeku.

4 juna: župski slet župe Maribor u Murskoj Soboti.

4 juna: župski slet župe Novi Sad, u Starom Bečeju.

4 juna: župski slet župe Zagreb, u Zagrebu.

28 i 29 juna: slet župa Cetinje, Kragujevac i Skoplje na Kosovu Polju.

10-11 juna: proslava dvadesetogodišnjice Sokolstva u Subotici.

28 i 29 juna: jubilarni slet u Ljubljani.

8 do 12 jula: svezunački slet u Sofiji.

15 do 16 jula: slet Sokolstva na Jadranu, u Sušaku.

22 i 23 jula: utakmice za Kraljev Mač, u Zagrebu.

7 septembra: Pohod župe Zagreb na Oplenac.

Saradnja jugoslovenskog i ruskog Sokolstva

Rusko Sokolstvo je mlada organizacija jugoslovenskog Sokolstva. Predratna ruska inteligencija bila je većinom zaražena internacionalnim idejama, a nacionalni deo ruskog društva pogrešno je mislio da velikoj Rusiji Sokolstvo nije potrebno. Ali ipak i pod ovakovim teškim prilikama na rodnom tlu rusko Sokolstvo uz ideološku i tehničku pomoć braće Čeha počelo je svoj život i razvitak.

Tek na tlu bratske Jugoslavije, a pod okriljem jugoslovenskog Sokola, rusko Sokolstvo ne samo da je ponovo otpočelo svoj rad, nego je stvorilo i svoju novu ideologiju i pripremio je kadre za sokolski rad u budućoj, nacionalnoj Rusiji. Ruski Soko se nalazi i u Francuskoj, Kini, Americi itd., ali duhovni i tehnički centar ruskog Sokolstva jeste Beograd.

Sadanja saradnja jugoslovenskog i ruskog Sokolstva, ne samo u centru, već i u provinciji prožeta je iskrenim bratskim osećajima, tako da svaki ruski uspeh proživljuje i bratsko matično društvo. Pojava ruskih sokola u selu sa mešanim stanovništvom pretvara se u manifestaciju slovenske solidarnosti. Na sletovima uvek prati bratska briga ruske oteke. Ruska zastava se vije uvek pored jugoslovenske. Sokolane, kostimi, orkestri, horovi, ljudstvo, uvek su na raspoloženju ruskom oteku, ili matičkom društvu.

Ovakva lepa saradnja u sadašnjosti obavezuje da se misli i na budućnost. Jugoslovenskom i ruskom Sokolstvu tok istorijskih događaja nalaže veliku odgovornost, pošto sokolski ideali idu dalje od čisto nacionalnih. Pred nama je ogroman zadatak stvaranja ideološke podloge za stvaranje sveslovenskog Sokolstva.

Posle tragedije bratskog češkog Sokolstva, jugoslovensko Sokolstvo moraće uzeti na svoja leđa svu istorijsku odgovornost za sveslovenski ideal. Stoga će biti potrebno uzeti u obzir fatalne greške u prošlosti, koje su dovele slovenstvo do sadašnje opasnosti. Rusko Sokolstvo je neke greške u svojoj ideologiji već ispravilo i može saradivati sa jugoslovenskim, na stvaranju savršnijih Sokola.

Taj zajednički ideološki rad se sastoji u stvaranju duhovno naoružanog Sokola, a preko njega i naroda, koji će uvek pamti, da je poraz na Kalki imao kao posledicu pobjedu na Kulikovom polju, a poraz na Kosovu — pobjedu kod Kumanova. Da Soko nemože biti tako duhovno razoružan, da će ikad po-

misli, da »odbrana nije moguća«. Da Soko zna, da uvek pobjeđuje duh, ideja, žrtva. Da je snaga u moralnim i duhovnim vrednostima, a ne samo u materijalnim, kako to tvrde materijalisti, zajedno sa marksizmom.

Treba raditi na tome da se probudi zaspala slovenska svest o zajedničkoj sudbini, koja će izmiriti Ruse i Poljake, Poljake i Čeha, Čeha i Ukrajinca, Srbe i Hrvate i Bugare. Doživimo još pobjedu slovenske misli, ako ostanemo pravi sokoli-junaci, kakvi su nam prethodili.

Stefan Saprunov
starešina ruskog oteka Sokolskog društva Petrograd

Župski slet župe Novi Sad

Pišu nam iz Novog Bečaja:

U nedelju 4 juna o. g. održaće se u Starom Bečaju XI župski sokolski slet župe Novi Sad. Na ovome sletu učestvuju sva Sokolska društva kojih ima 57 i 33 čete, svega 90 jedinica. Slet se priređuje u režiji Sokolskog društva St. Bečaja.

U oči sleta, u subotu po podne, održaće se utakmica članstva i naraštaja. Slet će trajati jedan dan, obzirom na povoljne komunikacije. Pre podne će se održati vežbačka proba rvačka, a po podne javna vežba.

Za ovaj slet je veliko interesovanje u celoj župi i okolini. Sve sokolske jedinice se živo spremaju. Na javnoj vežbi će istupiti, oko hiljadu članova vežbača, tri stotine članica, hiljadupetstotina naraštajaca i oko dve hiljade sokolske dece.

Obzirom baš na današnja ozbiljna vremena, sletski odbor se nada da će ovaj slet biti odlično posećen. Naš sokolski rad ne poznaje nikakve smetnje, niti prepreke. Mi znamo samo za jednu reč: Napred!

Stari Soko.

Slet župe Kragujevac u Kruševcu

O Duhovima, 28 i 29 maja o. g. održaće u Kruševcu svoj slet Sokolska župa Kragujevac. Slet se održava povodom petstopeidesetogodišnjice polaska iz Kruševca na Kosovo. Zato će na ovom sletu učestvovati i Sokolska župa Niš.

Prvog dana Duhova, 28 maja, izvršit će se različitа takmičenja pojedina i vrsta iz jedinica Sokolске župe Kragujevac. Za popodne toga dana zakazan je i zbor prosvetnih radnika iz jedinica Sokolске župe Kragujevac. Uveče, na sletištu izveštje se sletска сцена („Kosovske слике“), niz слика koje ће оживети тренутке из Крушевца пре одласка на Kosovo, тренутке прибирања, припремања и одласка на Kosovo. Осим тога низ слика које ће представити Крушевац у очекивању вести са Kosova, долазак два врана гаврана, слуге Милутина и смрт Мајке Југовића.

Другог дана Духова, 29 маја: од јутра до 10 часова проба, од 10—12 часова поворка, по подне јаван час, увече академија.

Poslednje vesti

Međunarodni gimnastički susret Jugoslavija-Poljska

JUGOSLOVENSKI SOKOLI POBEDILI SU U VRHUNSKOJ GIMNASTICI POLJSKE SOKOLE. SA 335 NAPRAMA 324,75 BODOVA. NAŠA EKIPA POD VODSTVOM BRATA IVANA KOVAČA, OSTAJE JOŠ DANAS U VARŠAVI, A SUTRA, U SUBOTU, NAPUŠTAJU VARŠAVU JUTARNJIM VOZOM, A STIŽU U BEOGRAD U NEDELJU, SUBOTIČKIM JUTARNJIM BRZIM VOZOM.

Dan pripravnosti u župi Varaždin, 7 maja (vidi članak na str. 5)

Radni sastanak seoskih četa u Šidu

Na poziv Odbora za rad na selu Sokolske župe Beograd i Sokolskog društva Šid, održan je 14 maja t. g. plogodišnji radni sastanak delegata i članova sokolskih četa iz sela: Adaševci, Bačinci, Berkasovo, Morović, Višnjicevo, Privina Glava i Tovarnika, u prisustvu 250 učesnika. Sastanak je otvorio starešina društva Šid, br. Dušan Babić, srdačnim pozdravom, upućenim prisutnom izaslaniku župe br. D-r Mihailu Gradojeviću, starešini, poglavaru sresa D-r Nedeljkiću, školu, nadzorniku g. D. Rašiću iz Srem. Mitrovica, brojno zastupljenom mesnom učiteljstvu, predstavnicima šidskih patriotskih organizacija i sokolskom članstvu.

Odličan hor šidskog Sokola, i dečiji hor opevali su sa uspehom niz patriotskih pesama. Posle toga je br. D-r Gradojević, profesor Poljoprivredno-šumarskog fakulteta, sa najvećim interesovanjem saslušan, održao predavanje »O aktuelnim štetocinama voćaka sa naročitim obzirima na štetne gusenice leptira gubara«, koje u voćnjacima i slavonskim šumama pričinjavu svake godine milionske štete. Radi boljeg razumevanja i poznavanja štetocina, slušaocima je razdato 150 kolorisanih slika reprodukovanih na kredastoj hartiji, na kojima su bili predstavljani svi biološki vidovi u kojima se gubar pojavljuje za vreme svoga života, kao i šteta koju pričinjava. Pored toga slušaoci su dobili od predavača na poklon 120 knjižica po 5 din. komad i to: »Borba protiv gubara« i »Suzbijanje hrčkova i tekunica«, gde je detaljno i popularno izloženo kako se ove opasne štetocine uništavaju, najlakše i sa najmanje troška.

Nakon predavanja, brat D-r Gradojević je na postavljena pitanja davao neposredno uputstva o suzbijanju i drugih štetocina, koje su se ove godine u velikom broju pojavile u šidskom kraju.

Po podne su delegati seoskih četa u prisustvu cele uprave matičnog društva Šid i starešine župe diskutovali o radu izvršenom za proteklo polgode, i utvrdili program rada za idućih 6 meseci. Rešeno je da se u Šidu o zajedničkom trošku svi četeta osnuje voćni rasadnik, koji će oplemenjenim sadnicama snabdevati sve pripadnike četa, kao i ostali narod u okolini kako bi se nekada napredno voćarstvo u ovome kraju obnovilo. Rešeno je da matična društva Šid i Sremska Mitrovica organizuju na jesen zajednički tečaj za vode sokolskih četa, uz moralnu i materijalnu pripomoć župe, a da se buduću šestomesečni sastanci drže naizmenično uvek u pojedinim sedištima sokolskih četa.

Posle zaključenog sastanka prire-

Svi na slet u Belu Crkvu!

Бела Црква, у Дунавској бановини, је град са знатним мањинским становништвом, па не смејемо дозволити да нас на жупском слету буде мало. Морамо сви тамо отићи и показати нашу снагу и свест.

Све јединице свесне су прилика које сада преживљујемо. Није потребно више да говоримо да ли треба да будемо спремни, свесни, борбени, савесни, тачни и да треба да дођемо у врло великом броју на нашу велику сметру, на овогодишњи XIV жупски слет у Белој Цркви, јер ту треба да манифестујемо нашу снагу, нашу свест и нашу готовост да станемо на браник наше миле Отаџбине.

Дакле, — сви на XIV слет соколске жупе Петровград, у Белој Цркви 27 и 28 маја 1939 године!

Пријаве за слет треба слати одмах на слетски одбор соколске жупе Петровград, у Белој Цркви.

Одобрена је повластица на железницама од 75% за вежбаче, а за невежбаче 50%.

Prijave za slet bugarskih Junaka u Sofiji

Načelníštvo Saveza Sokola K. J. uputilo je župama formule za prve prijave za učestvovanje jugoslovenskog Sokolstva na Velikom Svejunačkom sletu u Sofiji, koji se održaje od 8 do 12 jula o. g. U formularima se traži brojno stanje učesnika po kategorijama, kao i prijave jedinica, koje žele nastupiti sa tačkama na akademiji. Na slet mogu ići samo članovi i članice, koji su najmanje 6 meseci učlanjeni u neku sokolsku jedinicu. Isto tako, na slet se neće niko pustiti kao nevežbač, ako nije navršio 26 godina života; niti se mogu voditi članovi porodice, koji nisu pripadnici sokolske organizacije. Na sletu će se nastupiti sa ovogodišnjim prostim vežbama, propisanim za 1939 godinu. Vežbaće se svi sastavi, bez izuzetka.

Putni troškovi za slet u Sofiji iznosiće približno kao i 1935 godine, što od prilike znači: Bugarska sletska značka 100 leva, naša sletska značka 5 leva, hrana za 5 dana u Sofiji oko 150 leva, ukupno oko 260 leva, ili 130 dinara. Toj svoti treba pribrojiti i iznos za kartu od mesta boravka do Ceribroda (državne granice). Za beogradane je to (za slučaj 75% popusta) 65 Dinara, ili svega oko 200 Dinara. Tačne podatke dostaviće Načelníštvo Saveza svima župama u najkraće vreme. Do 1 juna treba da su sve prijave u Načelníštvo Saveza.

L. S.

dena je za sve delegate u sokolani zajednička večera.

Barjaktar sa Berkasova.

Pregled istorije Srpskog Sokola u Sarajevu

(Nastavak)

Nekoliko dana docnije dobili su predstavnici raspuštenih srpskih društava rešenje Zemaljske vlade, broj 5862 prez. od 1 oktobra 1913, u kojem stoji, da je uspostavljanje društava u pređašnje stanje nemoguće. Interesantima koji nisu zadovoljni ovim rešenjem, slobodno je uložiti utok na zajedničko Ministarstvo finansija, u smislu § 9 zakona o društvima.

Konačno je došao odgovor od zajedničkog Ministarstva finansija na utok koji je, u ime Srpske sokolske župe, podneo brat dr. V. Besarović. O tome je vladin poverenik izvestio osnivače župe (na ruke brata Besarovića) dopisom broj 1575 pres. od 28 novembra 1913 godine, koji gla-

»Čast mi je staviti Vam do znanja, da je c. i k. zajedničko Ministarstvo finansija, Vašem utoku proti naredbe zemaljske vlade od 9 augusta 1913 br. 167564, kojom je osnutak društva zabranjen, u cjelini mjesta dalo, pa Vam ujedno uručujem primjerak viđenih pravila.«

*) Pravila su »viđena« 6 (19) novembra 1913 godine.

Nakon konstituisanja društva imade se podnijeti iskaz izabranih društvenih funkcionara.

Tako su srpska sokolska društva u Bosni i Hercegovini mogla da nastave svoj prekinuti rad, po starim pravilima.

— XIX —

Kako za taj daljni rad nisam našao dovoljno materijala u arhivi Sokolske župe Sarajevo, zamolio sam najboljeg poznavaoća prilika u srpskom sokolstvu u Bosni i Hercegovini, brata d-ra Vojislava Besarovića, starešinu sarajevske sokolske župe, da mi, u kratkim potezima, iznese taj rad. Brat dr. Besarović ljubezno se odazvao mojoj molbi i napisao nekoliko reči o tome:

Na prvog skupštini Župe, — kaže brat dr. Besarović, — koja je iza toga održana, u novembru 1913 godine, donesen je zaključak da se najenergičnije protestuje protiv protupravnog akta donasanja iznimnih mjera, što je i izvršeno. Srpski sokoli, oduševljeni velikim uspjesima u balkanskom ratu, u početku 1914 godine, udvostručili su svoj ideološki rad i spremali se za slet u Lju-

bljani, koji je trebao da bude značajna manifestacija jedinstva srpskog, hrvatskog i slovenačkog sokolstva, koje je ovoga puta imalo da istupi pod jednom zastavom, a i sve vježbe su imale da se izvode u tom znaku.

I u ovo doba su bile vrlo aktivne veze, koje je Srpska sokolska župa bosansko-hercegovačka održavala sa svim srpskim sokolskim župama, te je njen delegat učestvovao na skupštini Saveza sokolskih društava »Dušan Silni«, održanoj u maju u Kragujevcu, sa koje su, u ime srpskog sokolstva, upućene depeše Nj. V. Kralju Petru, Prestolonasljedniku, Ministru vojske i Ministru prosvjete. Na toj skupštini je starješina Srpskog sokola u Kragujevcu, pokojni Mika Kovačević, održao poznati govor, u kome se, kao prva sokolska dužnost navodi oslobođenje onih krajeva koji su pod tuđinom. Taj govor je štampan u izvještaju kragujevačkog Sokola, koji je poslan svim srpskim sokolskim društvima. Slet u Ljubljani nije održan na Vidovdan, jer su austrijske vlasti zabranile učesće sokolima iz Srbije. U području srpske sokolske župe bosansko-hercegovačke održan je toga dana slet u Banjoj Luci. Prije podne te ga dana održana je sjajna ma-

nifestacija sokolskog i pobratimskog rada, a po podne se trebao održati javni čas. Upravo je, iza ručka, držana sjednica uprava društava, kada je starešina Župe zvanično obavješten o atentatu u Sarajevu, pa je od njega, pod ličnom odgovornošću traženo, da se sokoli i pobratimi razidu kućama. Sokolske zastave su savijene i nastalo je doba teških patnji po sav čestiti svijet. Nastali su progono sokola.

Srpska sokolska župa bosansko-hercegovačka i sva njezina društva ponovo su ukinuta, njihova imovina zaplenjena i većinom uništena. U aktu o ukidanju župe (Br. 7005, od 12 jula) se kaže:

»Prilikom revizije arhiva srpske sokolske župe bosansko-hercegovačke i Srpskog Sokola u Sarajevu, koju je sproveo vladin poverenik za glavni grad Sarajevo, 21 jula ove godine, uzapćene su razne korespondencije, iz kojih jasno proizlazi da srpska sokolska župa bosansko-hercegovačka stoji u živim odnosima sa savezom sokolskih društava »Dušan Silni« u Beogradu te da ti odnosi šta više pokazuju podređenost srpske sokolske župe bosansko-hercegovačke pod spomenuto inozemsko društvo.

Savezu sokolskih društava »Dušan Silni« u Beogradu pripada jedno ino-

zemsko društvo, koje je kao što je dokazano, stavilo sebi za cilj revolucionaran i takav rad, koji se ima sprođivati po paragrafu 111 kaznenog zakona za Bosnu i Hercegovinu.

Pošto već održavanje veza sa takvim društvima sadržava u sebi nedopustiv, prema § 17 zakona o društvima za Bosnu i Hercegovinu, protiv javnog poretka upravljen rad, raspušta ovim zemaljska vlada srpsku sokolsku župu bosansko-hercegovačku, u smislu gore spomenutog zakonskog opredjeljenja.

Akt je potpisan od zemaljskog poglavara, Potioreka.

Ovakvo teško stanje potrajalo je sve do 1918 godine, kada je u Bosnu i Hercegovinu ušla pobjedonosna srpska vojska. Sarajevski »Srpski soko« obnovio je svoj prekinuti rad. Ubrzo iza oslobođenja i ujedinjenja inicijativom »Srpskog sokola« u Sarajevu, došlo je do napuštanja plemenskog obeležja u srpskim sokolskim društvima u Bosni i Hercegovini i do obrazovanja jugoslovenskih sokolskih društava. Ovim značajnim aktom sarajevski »Srpski soko« časno je završio svoje delovanje, kao srpsko sokolsko društvo.

(Svršite se)

prof. Hajrudin Čurić

Utakmica sa Francuskom u Parizu

(Francuska 333.30, Jugoslavija 331.90 bodova)

Pariz, 14 maja

Utakmica osmorice izabranih vežbača Saveza Sokola K. J. i Unije francuskih gimnastičkih društava održana je sinoć u velikoj dvorani prekrasnog Stadiona s kojim su Francuzi počastili uspomenu zaslužnog svog zemljaka, Pierre de Coubertina, osnivača i duhovnog vode obnovljenih olimpijskih igara. Na utakmicu, koja je bila pod pokroviteljstvom francuskog ministra narodnog vaspitanja g. Jean Zaya i jugoslovenskog opunomoćenog ministra u Parizu g. Purića, došlo je mnogo publike, oko dve hiljade ljudi. Prisutan je bio i ministar g. Purić.

Utakmica je počela u 14 sati, a trajala je do posle 19. Stalno uz veliko zanimanje i odobravanje gledalaca, vrlo temperamentalnih i bučnih, koji su za naše sokolske pojmove preteranim protestima i upadicama izražavali svoje zadovoljstvo, prekore ili želje sudijama i vežbačima. Ipak moramo priznati da je publika prve ogorčene proteste digla zbog slabih ocena jugoslovenskih vežbača, kojima je oduševljenjem odobravala posle svake vrlo lepe i skladne vežbe. Stravstveno uzbudeni neverovatno izjednačenim i tesnim nadmetanjem obih strana gledaoci su tražili pobjedu domaćih. Na kraju, kada su pobedili, nisu bili osobito zadovoljni, jer pitanje boljega, zbrojem bodova, nije uverljivo rešeno: Jugosloveni su bili barem toliko dobri koliko i Francuzi. U mnogim stvarima briljantiji i puni ritmičkog zamaha. Samo što se i na ovoj utakmici u inostranstvu videla vrlo opasna karakteristika naših takmičara: njihove su vežbe pune vrlo riskantnih mesta, koja ako ne uspiju mogu da znatno oslabe ocenu. Pobjedi domaćih mnogo su pomogli i domaći suci, koji nedovoljno cene zamah i bogatstvo elemenata naših vežbača, a isto tako preteruju u ocenjivanju vežba s vučenjem (težnih vaja) svojih vežbača. Često puta bilo je u tome velike razlike.

Opšti dojam što su ga ostavili naši vežbači, o kojima i inače možemo reći samo najbolje pohvale, je više nego odličan. Predsednik Unije francuskih gimnastičkih društava, pukovnik Lecocq, pozdravio je našu vrstu kao integralne pretstavnik one moralnih i fizičkih vrednosti koje tako majstorski stvara slovensko Sokolstvo. Disciplinirani, pažljivi, bratski obzirni, vežbali su požrtvovano i lepo, ali — pogotovo neki — sa promenljivom srećom. Baš na svojoj najboljoj spravi nisu svi postigli običnu dobru ocenu niti izveli tešku vežbu bez pogrešaka. To je jedan od razloga što u konačnom zbroju Francuzi imaju neznatnih prednosti. Tama onoliko sa koliko su ih naši lane pobedili u Pragu na međunarodnim utakmicama za svetsko prvenstvo. Tradicija stalnog promenljivog i izmeničnog pobeđivanja francuskih gimnasta i jugoslovenskih Sokola nastavlja se uz stalni napredak i jednih i drugih, koji su sada — izgleda — konačno našli novi »kostur« svog reprezentativnog odelenja. Napredak Francuza je vrlo velik, imaju nekoliko takmičara velike međunarodne vrednosti, i svojim sigurnim vežbanjem na sinoćnoj utakmici sa Jugoslovenima opravdali su veliki raniji uspeh — pobjedu nad Svicarcima u ovoj istoj prekrasnoj dvorani.

Za danas šaljemo samo tehničke rezultate iz kojih će upućeni videti mnogo zanimljivih i poučnih pojednosti. Najzanimljivije bi bilo kada bi se mogao objaviti ceo zapisnik ove utakmice, sa ocenama naših i francuskih sudija. Osobito na krugovima, gde su Francuzi sasvim jednostrano vežbali, skoro sve samo vučenjem, bez elemenata u zamahu, dok su naši imali izjednačene sastave po propisima međunarodnog reda takmičenja. Žalibože nisu bili dovoljno sigurni, osobito u stoju.

ODELENJE SESTORICE

Francuska 333.30 od 360 mogućih, Jugoslavija 331.90 samo 1.40 manje. U postotcima razlika je vrlo mala:

Francuska 92.58 posto, Jugoslavija 92.20! Vrlo je zanimljivo da zbroj ocena svih osam vežbača daje pobjedu Jugoslaviji, i to opet sa vrlo malom razlikom: Jugoslavija 437.10, Francuska 436.75 bodova.

U SESTOROBUJU (zbroj svih ocena pojedinih takmičara) poredani su ovako:

Masset (F) 57.75 od 60 mogućih, ili 96.25 posto, Grilec (J) 56.30 ili 94.00 posto, Anger (F) 56.20.

Slede vrlo blizu s malim razlikama Desjoub (F) 56.05, Merzlikin (J) 55.90, Walter 55.65, Kujundžić 55.50, Pristov 55.15, Solbach (F) 55.00, Forte 54.65, Buda 54.40, Strgar 52.85, Masino (F) 52.65, Primožić 52.35, Benhaim 51.85, Riollet 51.60.

Poredak naših je mnogo izmenjen, ako ga usporedimo sa onim poslednjim utakmica u Zagrebu i Mariboru, razlike i dalje vrlo male, što dokazuje utešnu činjenicu izjednačene skoro iste vrednosti nekolicine takmičara. Tako su u Mariboru pre dva tedna bili poredani ovako: Merzlikin (sada 2), Forte (sada 5), Grilec i Buda skupa (sada 1 i 6), Pristov (sada 4), Primožić (sada 8), Strgar (sada opet 7) i Kujundžić (sada 3).

U pojedinim granama ove utakmice poredani su takmičari ovako:

Prosta vežba

Najbolji su bili Jugosloveni i kao pojedinci i kao odelenje osmorice. Tu su se iskazali odličnim vežbama i skladnim krasnim pokretima i stavovima. Francuzi su lane u Pragu bili mnogo bolji od naših po ocenama sudaca, ali sada je to temeljito popravljen. Po svom stilu, a osobito po zamahu, smislu za ritam i za ravnotežu naši su pravi međunarodni majstori. Kujundžić je izazvao buru odobravanja svojim skokovima, stajevima, premetima i vagama, te zasluženno prvo mesto sa 9.70. Merzlikin je izvrstan drugi sa 9.55, malo nesiguran u vagama. Prvak Francuske Masset treći sa 9.50, a vrlo interesantan alžirski vežbač Benhaim, četvrti sa 9.45. Slede dva domaća Masino i Anger sa 9.40, onda Primožić sa 9.25, pa redom Dosjoub 9.20, Pristov 9.15, Buda 9.10, Walter 9.05, Strgar 9.00, Forte samo 8.95, Grilec 8.80, Solbach 8.75, i Riollet 8.65.

Zbroj osmorice daje Jugoslaviji 72.50, a Francuskoj 73.40 bodova.

Konj sa hvataljkama

Na konju su bila oba odelenja osjetljivo slabija nego li na ostalim spravama. To se vidi po velikoj razlici ocena i po zbroju. Na ovoj spravi bilo je također i najviše neuspeha. Osobito nas je iznenadno najbolji naš za tu spravu, Forte, koji je prekinuo metanje dva puta sa uočljivim sedanjem na kožu: čitav bod gubitka. Merzlikinu je vežba tekla vrlo lepo, samo je svršetak pokvario ocenu. Da su ova dvojica na konju dobila normalnu svoju ocenu, preko 9.20, mi bismo konačno pobedili!

Vežbači su poredani ovako: Masset 9.65, Dosjoub 9.50, Grilec 9.40, Solbach 9.30, Pristov 8.95, Riollet 8.90, Buda 8.80, Walter 8.65, Anger 8.55, Primožić 8.50, Forte samo 8.35, Merzlikin 8.30, Masino 8.25, Kujundžić 8.20, Strgar 8, a alžirac Benhaim koji je pao s konja samo 5.35.

Zbroj ocena osmorice daje malu prednost Jugoslaviji, ali nedovoljnu da istakne stvarnu normalnu nadmoć naših u metanju: Jugoslavija 68.50, Francuska 68.15.

Vratilo

I ovde nam se desilo neočekivano iznenađenje, majstor Merzlikin je u jednom prelazu izgubio zamah, prekinuo vežbu i pokvario opšti dojam sjajne vežbe. Da je tu vežbu izveo onako sjajno kao u Mariboru imao bi pola boda više! Publika je sa velikim zadovoljstvom pratila ove vežbe velikog zamaha, zanimljive i opasne. Poredak: Anger 9.70, Kujundžić 9.50, Masset 9.45, Grilec i Pristov po 9.40,

Forte i Merzlikin 9.35, Budja i Masino 9.30, Benhaim 9.15, Dosjoub 9.10, Walter 9.10, Riollet 8.80, Solbach 8.75, Primožić 8.50, Strgar 8.10.

Sada ima Francuska više, za svu osmoricu 73.35, dok Jugosloveni svi skupa 72.90.

Razboj

Po najstrožem merilu bile su vežbe na razboju vrlo vredne i lepo izvedene. Naši su se mnogo popravili na toj spravi od poslednjih nastupa u Berlinu i Pragu. Većih nuspeha nije bilo. Poprečno su bili bolji od domaćih. Poredani su: Merzlikin, Masset i Anger svi po 9.70, Kujundžić 9.65, Grilec i Walter 9.60, Solbach 9.50, Pristov 9.35, Dosjoub 9.30, Benhaim 9.25, Primožić i Forte 9.20, Budja 9.15, Strgar 9.00, Riollet 8.70 i Masino 8.60. Osmorica Jugoslavije imaju zbroj 74.85, Francuske 74.35.

Krugovi

Ranije su naši bili uvek premoćni francuzima na krugovima. Nadali smo se da će pobjednička razlika nastati na konju sa hvataljkama i na krugovima. Međutim se baš tu nismo istakli osobitom sigurnošću. Forte i Merzlikin nisu bili ono što su pokazali u Mariboru. Pa ni inače vrlo sigurni Budja nije briljirao. Desilo se tako veliko iznenađenje, Francuzi su tu zaradili mnogo više bodova nego mi. Odnos snaga iz Praga se još jednom promenio!

Poredani su ovako: Masset i Dosjoub po 9.65, Strgar, Masino i Walter po 9.60, Budja 9.45, Grilec 9.35, Solbach 9.25, Forte 9.20, Merzlikin 9.10, Pristov i Anger 9.05, Benhaim 9.00, Kujundžić samo 8.75 (velika razlika između sudaca!), Primožić 8.55 i Riollet 8.30.

Skok konja uzduž

I Francuzi su znali da su naši vježbači bolji skakači, pa je toj vežbi prethodilo dugo pregovaranje sudaca. Radi se naime o sklonki sa dohvatom na vratu. To je zadani skok za Olimpijske igre u Helsinkiu, kao što je bio i za utakmice u Pragu. Zbog toga ga u redu takmičenja tih utakmica nema ni u jednoj kategoriji težine. Ne može ga nitko izvesti kao slobodan skok. Mi smo tumačili stvar tako da je obavezna vežba za olimpijske i međunarodne utakmice automatski vredna 10 bodova, dok su Francuzi hteli da to vredi samo 9.5 koliko oni imaju u svom redu takmičenja. Rasprava je bila vrlo duga i teška, jer su obe strane nepopustljivo branile svoje stanovište. Na kraju vredilo je 10.

Skakali su Merzlikin za 9.90 što je najviša ocena dana, Anger i Masset za 9.8, Grilec 9.75, Kujundžić 9.70, Benhaim i Walter po 9.65, Forte 9.60, Solbach 9.45, Dosjoub 9.30, Pristov 9.25, Strgar 9.15, Budja samo 8.60, Primožić 8.35, Riollet 8.25 a Masino 7.50. Osmorica Jugoslovena imaju 74.30, Francuzi 70.40.

O ostalim bratskim i prijateljskim događajima, o pažnji i srdačnoj ljubavi s kojom nas susreću i primaju svi Francuzi, drugi put opširnije.

Hrvoje Macanović

Sokolsko društvo Duga Resa priredilo je 7 maja proslavu Majčinog dana, pred punom dvoranom. Čist prihod namenjen je fondu za zimsku pomoć.

Župski tečaj u Kragujevcu (Vidi članak na str. 5)

Kratke vesti iz našeg Sokolstva

Sokolsko društvo Zemun 1 je u nedelju, 7 maja održalo sokolska takmičenja, na kojima su, sem domaćeg društva uzeli učešća još društva Beograd-Matica, Indija, Ruma, Vrdnik i Stara Pazova.

Takmičenja su obavljena u okviru župskih, i to u prostim vežbama, na razboju, vratilu, konju (preskok), skoku u dalj, trčanju prepona i bacanju diska. U sve četiri kategorije (muški i ženski članovi i naraštaj) odnelo je prva mesta domaće društvo, sem što je prvo mesto članova podelilo sa društvom Indija, s obzirom na jednaki broj bodova. Peticoricu pobednika dalo je društvo Zemun 1 po jedan spomen album sa posvetom. Gostima je priređen zajednički ručak, koji je završen igrankom.

*

Zbor Načelnika i načelnica Sokolske župe Novi Sad održan je u nedelju, 14 maja, i na njemu su uzeli učešća pukovnik Dimitrije Pavlović i kapetan Rašić iz Beograda, sa strane Saveznog streljačkog oteka. Zboru je predsedao načelnik Milan Teodorović, pa su doneti važni zaključci u pogledu sokolskog rada u župi, a naročito narodnoodbrambene delatnosti.

*

Tradicionalni durdevdanski uranak priređen je u Valjevu i ove godine. Na njemu su uzeli učešća Sokoli, vojska, školska omladina i građanstvo u mnogo većem broju nego ranijih godina. Povorka sa dve muzike, vojnom i sokolskom, krenula je na Pečinu, gde su Sokoli, školska omladina i pevačko društvo »Čika Ljuba« izveli uobičajeni durdevdanski program. Član Prosvetnog odbora, br. Petar Vidević, upravitelj Gradanske škole, održao je zatim predavanje o Durdevdanu.

Posle programa je uranak pretvoren u opšte narodno veselje pa se cela povorka, okićena zelenilom i cvetom, vratila natrag u grad.

Istoga dana Sokoli su sa muzikom učestvovali na prvoj slavi novoosnovane vatrogasne čete, u Sokolskom domu.

*

Zajednička saradnja triju bratskih društava Stari Sivac, Crvenka i Kula, pokazuje sve veće i bolje rezultate. Posle vrlo uspele priredbe u St. Sivicu, na drugi dan Uskrsa, ova tri bratska društva dala su na Durdevdan Slovensko Sokolsko veče u Kuli, koje je uspešno iznad svakog očekivanja. Sve izvedbe programa, od patriotskih govora predstavnika svakog društva, otpevanih pesama, otsviranih komada i izvedenih prostih i ritmičkih vežbi, pa do pozorišnog komada Hadži Loja od Bran. Nušića, — bile su izvedene odlično, imajući za cilj jačanje nacionalne svesti kod našeg življa, koji ovde živi u moru manjinaca, koji su u poslednje vreme postali bezobzirni prema nacionalnim osećajima našeg naroda. Bratskom članstvu ova tri društva mora se odati puno priznanje i pohvala, a njihova akcija se nastavlja, i uskoro će biti proširena na još jedno naše bratsko društvo, Stari Vrbas.

*

»Vestnik Sokolske župe Celje« u aprilskom broju preporučuje svojim jedinicama nabavku malokalibarskih pušaka, a onim jedinicama koje imaju sokolske streljačke oteke naređuje, da svake nedelje vrše oštra gadanja

na svojim streljštima. Gadanja su obavezni vršiti svi pripadnici od 16 do 35 godine, a iznad 35 godine prema volji. Završava se lozinkom: »Branimo svoju zemlju!«

*

Sokolsko društvo Herceg Novi je odlučilo da pristupi reorganizaciji rada, koji je u poslednje vreme vrlo popustio. Sazvana je vanredna skupština, pa je izabrana nova uprava, sa starešinom, Miroslavom Tomićem, na čelu; a popunjen je i prednjački odbor te prosvetni odbor. Svi se nadaju da će od sada rad u društvu oživeti.

*

Sokolsko društvo Dakovica je 7 maja obavilo osvećenje kamen temeljca za svoj dom, koji će nositi ime »Dom Kralja Petra II« i namerava da što pre nastavi sa gradnjom doma. Pošto još uvek nema dovoljno sredstava, društvo se i ovim obraća na svu našu javnost — da ga pomogne u ovoj rodoljubivoj akciji, koja je za Dakovicu i okolinu od velikog značaja.

*

Sokolska četa Koševo, župa Sarajevo, odlučila je da, u okviru Petrove Petoletke, podigne svoj dom. Kako u mestu nema osnovne škole, u domu će se izgraditi i prostorije za školu. Zemljište za dom poklonio je brat Simo Savić, član čete.

*

Sokolska društva u Pomoravlju priređuju u mesecu junu dva zajednička nastupa, i to 4 juna u Jagodini, a 11 juna u Cupriji. Na javnom nastupu u Cupriji učestvovali će i Sokoli iz rudarskih naselja na pruzi Donja Cuprija-Ravna Reka. Očekuje se da će interes za te nastupe biti velik, kao i ranijih godina.

*

Sokolska četa Trnovo, župa Sarajevo, potpisala je u toku 1937 godine svoju četnu zavetnicu u Petrovoj Petoletnici. Da su ozbiljno shvatili date zavete, vidi se po dosad izvršenim radovima. Na stotine zasadenih voćnih sadnica na imanjima članova čete, u padnu u oči prolaznicima kroz ovo selo, idući za Kalinovik. Pored toga jedan član izradio je ribnjak pored reke. Četa je povećala broj vežbača za 15, tako da će na ovogodišnjem javnom času, kada će razviti i četnu zastavu, izvesti 50 članova vežbača i time dokazati korisnost Sokolstva i Petrove Petoletnice za naše selo.

*

Sokolsko društvo Vojni Tuk održalo je prosvetnu akademiju u spomen Zrinjskog i Frankopana. Naročiti uspeh postigla su deca s nekoliko scenskih slika, spremljenih od strane vrlo zaslužnog načelnika, Mrvoša.

*

Sokolsko društvo Crikvenica ima pozorišnu sekciju koja vrlo lepo radi. Posle prikazivanja Nušićeve komedije »Sumnjivo lice«, spremljena je nedavno domaća komedija »Malik«, o Živka Čopa, u čakavskom dijalektu, koja opisuje život naših ribara i mornara. I komedija i igrači pobrali su lep uspeh.

*

Sokolsko društvo Oštrej proslavilo je svečano Durdevski uranak. Sudelovalo je sve članstvo, a bilo je i gostiju iz okoline. Brat Zečević je održao lep govor o značaju Durdevdana.

*

Sokolska četa Velika Hoča, matično društvo Dakovica, primila je u toku g. 1938 besplatno od Banske uprave Zetske banovine 100 komada jakubovih sadnica, a u g. 1939, 11 plugova sa popusnom cenom. Četa to i zaslužuje jer mnogo radi na unapređivanju sela, pa će sa svim svojim članstvom učestvovati ove godine na sletu na Kosovu.

NAŠI I POLJSKI VEŽBAČI

Naši Sokoli su do sada na svima utakmicama pobedili poljske sokole. Na poslednjim međunarodnim gimnastičkim utakmicama, održanim 1938 godine u Parizu, Jugosloveni su se plasirali ispred Poljaka (657,7 bodova prema 572,9). Kada se pribroje i ocene iz prostih grana, onda je rezultat ovaj: Jugoslavija 741.30, a Poljska 681,23.

Iz Češko-moravskog protektorata

»Narodni Listy«, kao organ jedine dozvoljene stranke u Češkoj, »Narodne solidarnosti«, objavljuje saopštenje, u kome kaže da bilo kakva akcija nepoznatih ili anonimnih udruženja ili pojedinaca škodi narodnom interesu: »Zato stranka upozoruje javnost, da se ne da zavesti od krivih informatora, od romantičkih letaka i fantazija naivnih ljudi, ili od propagande stranih radio stanica; a još manje od agenata provokatora, koji izazivaju zabunu u narodnim redovima.« U istom tom broju »Narodni Listy« objavljuje i drugi apel, u kome kaže da nepoznati ljudi obilaze kuće po selima i varošima i traže novčane priloge za potajne i sumnjive političke akcije, pa upozorava na opasnost takvog rada, obzirom na strogost vlasti i na interese naroda.

List »Der Neue Tag« se osvrće na te opomene čeških listova i konstatuje da češka štampa još uvek neće da shvati situaciju, u kojoj se nalazi češki narod. Nemački list kaže:

»Iz pisanja organa »Narodne solidarnosti« protiv »provokatera« i onih koji, zloupotrebom češkog patriotizma, hoće da ruše »češko jedinstvo«, izgleda kao da partija Narodne solidarnosti prisvaja sebi pravo, da smatra za lošeg Čeha onog, koji neće da stupi u tu partiju. Kada je Sudetsko-nemačka stranka u Čehoslovačkoj isticala takve totalitarne tendencije, imalo je to izvestan cilj, sa izvesnim posledicama. Međutim u češkom narodu, od časa kada je Firer uzeo na sebe njegovu zaštitu, ne može da postoji nikakav borbeni cilj, bilo kakve vrste, ofanzivne ili defanzivne, niti danas, niti ikada u budućel! Češki listovi treba da bude shvatanje za to, da češki narod više nikada nikakvog borbenog poziva neće imati, i da će najbolje poslužiti svojim interesima, bude li to oslobodenje od briga egzistencije u miru uživao, i bude li se posvetio isključivo radu i deci.«

I pored stroge cenzure, koja vlada u protektoratu, čitava češka štampa je reagirala na taj članak nemačkog lista. Češka štampa veli, da se to što piše »Der neue Tag« nikako ne slaže sa izjavama g. Hitlera, prilikom stvaranja protektorata. »Narodni Politika« kaže, da češki narod ima pravo na to da se bori za svoj unutar-nji život, koji treba da bude čitav češki. »Narodni Prace« kaže da češki narod neće da bude pepeljuga i neće da se odrekne zadatka koji se tiču narodnog ponosa i svesti. »Venkov« zaključuje da nema te moći koja bi mogla da odnari češki narod i da Nemci treba sami da pokažu, da poštuju reč Firera.

15 maja objavio je, međutim »Prager Zeitung Dienst« drugi zanimljivi članak u kome kaže:

»Na sednici gradskog zastupstva u Olomucu je češki fašistički odbornik prigovorio, što je bivši prezident Beneš još uvek počasni građanin varoši, ma da je g. Beneš »najveći štetočina češkog naroda«. Informacije o toj sednici nam kažu, da je ta izjava »kod većine ostalih odbornika izazvala buru negodovanja«, pa je predlog, da se ukine počasno građanstvo g. Benešu, skinut sa dnevnog reda.

Taj incident je veoma karakterističan; jer izvesne romantične iluzije ne cvetaju samo u gradskoj većnici Olomuce, već i na postamentima raznih spomenika i u arhivama raznih univerziteta, koji g. Beneša još uvek drže za časnog člana. Ta romantika cveta i u lančanim pismima, koja se u velike prepisuju i šire, jednako kao i u šaptanoj propagandi i u nalepljenim plakatima. Uzrok te pojave leži u dvostrukoj političkoj gri i znači, da se češka javnost još uvek bezgranično koleba između prošlosti i sadašnjosti.«

Članak kaže zatim da je već krajnje vreme da se stane na put takovim iluzijama i završava:

»Oni Česi koji još uvek govore o 15. martu, kao o »narodnoj katastrofi« i koji hoće da izazovu smionu nade, luđački su fantazi, ili zločitačke prirode, koje — kao što je to nedavno rekao jedan veliki berlinski list — dobivaju potporu od emigrant-

skog kruga oko Dr. Beneša, pa od promene prilika očekuju i vlastitu karijeru.«

Zagrebački »Obzor«, od 15. maja prima iz Praga, da je policija otkrila čitavu tajnu organizaciju koja je širila letke i vodila propagandu protiv vlade protektorata i protiv Rajha. Uhapšeno je nekoliko stotina lica, delom sa strane policije protektorata, a delom sa strane S.A. trupa, koje su na službi u Češkoj. Oni za koje nije bilo dokaza, upućeni su u koncentracione logore, dok će najveći deo njih odgovarati pred sudovima Rajha, koji su osnovani u svim većim varošima Češke i Moravske. Pod nadležnost tih sudova spadaju i državljanji protektorata, ako se radi o delu protiv Rajha, protiv nacionalsocijalizma, ili protiv njegovih funkcijonera. Zvanični jezik tih sudova je isključivo nemački, sudci su Nemci, a sudi se po nemačkim zakonima.

Češki listovi vode prikrivenu polemiku sa nemačkim listovima u pogledu nacionalnog karaktera pojedinih varoši u protektoratu. Tako je na pr. upisivanje u stranku »narodne solidarnosti« u Brnu dalo takve rezultate, da oni prevazilaze broj svih čeških glasova koji su dati na prošlim izborima, pa Česi na osnovu toga tvrde, da je Brno ipak češka varoš; dok su Nemci naprotiv u toj varoši postavili nemačku gradsku upravu. Nemački listovi traže da se i u Iglavi postavi nemačka uprava, jer da su Nemci tamo bili proganjani od Čeha; dok je međutim upisivanje u stranku Narodne solidarnosti pokazalo, da je i tu velika većina stanovništva češka. Obzirom na pretstojeći popis stanovništva u nemačkom Rajhu, koji će zahvatiti i Češko-moravski protektorat, češki listovi pozivaju javnost da se svaki pojedinac treba da prijavi kao Čeh, pod bilo kakvim okolnostima.

Češka javnost upotrebljava svaku priliku da manifestuje svoja osećanja, pa je odziv na te manifestacije, — iako spontan i bez ikakvih zvaničnih poziva, — daleko veći nego li je bio u vreme nezavisne države. Sem ogromne manifestacije, prilikom prenosa smrtnih ostataka pesnika Mahe, ponovljene su isto tako velike mani-

festacije prilikom nedavnog Festivala češke narodne muzike, kao i prilikom Materinskog dana, na kome je, u samoj Moravskoj Ostravi učestvovalo oko 80.000 ljudi.

»Daily Telegraph« javlja iz Praga, da će češka deca letnje ferije morati da provedu u logorima, da bi se tako upoznali sa nacionalsocijalističkom doktrinom. Na hiljade agitatora stiže iz Nemačke u Prag, tako da je zavladała nestašica stanova. Engleski list vidi u tome nastojanje germanizacije Čeha.

Nemačka vlada je uputila vladi češko-moravskog protektorata notu, u kojoj traži, da protektorat plaća godišnje 3 milijarde čeških kruna za izdržavanje nemačkih vojnih jedinica, koje se nalaze u protektoratu. Tolika suma opravdava se činjenicom što se ranije toliko izdavalo za čehoslovačku vojsku i naoružanje. U češkim krugovima je traženje ovako ogromne sume za izdržavanje nemačke vojske izazvalo zaprepašćenje, pa se upućuje i na to, da su ranije izdatke za vojsku pokrivala Slovačka i Potkarpatska Rusija, zajedno sa Češkom; kao također i sudetske zemlje.

Uzorna četa

Sokolska četa Papići, župa Zagreb, stavila je sebi zadatak da u Petrovoj Petoletnici sagradi svoj dom. Gradnju su započeli sumom od 10.000 dinara, koju su sakupili između sebe prilozima. Sami su dovezli sav mate-

rijal i daju radnu snagu. Najveću zaslugu imade starešina čete, br. Ilija Košutić.

Četa je na veliku žalost morala sa gradnjom prestati, usled nedostatka materijalnih sredstava. Članovi čete mole za pomoć sve jedinice koje su u mogućnosti da im pomognu, kao i sve imućnije pojedince.

Peti broj revije „Soko“

Pre par dana izašao je peti broj revije »Soko«, organa Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, za sokolsku prosvetu, te lovežbu i naraštaj, koji obuhvata 52 strane, sa mnogo lepih slika u tekstu. Broj za maj ima ovaj, nadasve bogat i zanimljiv sadržaj:

Reč Uredništva; — Četvrto doba (Hrvoje Macanović); — Kosovska tradicija i ovogodišnji slet župe Kragujevac (Miloje A. Pavlović); — Sokolstvo kao socijalni pokret (Marko Šablić); — Zakoni mišićnog umora (Dr. Milorad Dragić); — Koga pozivamo u selo na rad (Aćim Grgur); — Povodom ostavke brata Gangla; — Dižu se kineski zidovi; — Jugoslavija u Knauerovom leksikonu; — Za čiji račun?

Telesno vaspitanje

O sistemu vaj, pri katerih je treba već telovadcev (Dr. V. Murnik); — Osnovi telovežbe (B. Polić); — Škola za obuku vojnika za vode sokolskih četa (I. Sedlaček); — Škola Hellerau-Laxenburg (S. Grbić); — Grada za vežbanje na spravama za članove; — Primeri vežbi na spravama za žene (O. Skovran); — Proste vežbe za vežbovne časove žena (J. Trdina); — Tenis (S. Sekovanović); — Dopune pravilima za košarku (Z. Pavić); — Takmičenje članica za zastavu, dar Nj. V. Kraljice Marije; — Savezne utakmice u plivanju i skokovima u vodi, za članice i ženski naraštaj; — Po svetu (T. S.).

Sokolska prosveta

Pregrimo na posao na selu! (D. P. B.); — Sokolsko pozorište (Živ.); — Treba početi sa štednjom za slet (R. A.); — Sokolska župa Sarajevo osniva sokolsku štedionicu (T.); — Lutkarsko pozorište (M. M.); — Lutkarska sezona u Sarajevu (S. S.); — Nove knjige; — Petrova Petoletka; — Beleške; — Službena saopštenja.

Sokolski naraštaj

Sokolski put u život (R. Jovanović); — Volja i stvaranje (F. Pavešić); — Na grobu Neznanog junaka (S. Svoboda); — Oni sa dna (F. Pavešić); — Nacionalizam (I. A. Tabaković); — Slovenski apostoli (J. Mrežnički) — Naši pesnici (Dr. V. Rašić, S. Borut, I. A. Tabaković, F. Pavešić, St. M. Mutibarić, R. F. Šuković); — Radovi našeg naraštaja (P. E. Split, D. Nešić); — Popunjajke; — Iz Uredništva.

Pretplata je samih 45 dinara godišnje; a naručuje se: Administracija »Soko«, Beograd, Pošt. fah 342. — Račun Poštanske štedionice br. 57.686.

Diplomatska aktivnost na istoku Evrope

Putovanje pomoćnika ruskog ministra spoljnih poslova, Pačomkina, po prestonicama istočnih država Evrope, jednako kao i promena na mestu ministra spoljnih poslova u Sovjetskoj Rusiji, te odlučno držanje Moskve u pitanju saveza sa Engleskom i sa Francuskom, zanima u velike evropsku javnost, koja u vezi sa time stvara sve moguće kombinacije. Sklapanje englesko-turskog saveza povećalo je taj interes u najvećoj meri, tako da se već govori o jednom crnomorskom paktu, na osnovama koje bi mogle da budu od presudnog značenja u politici Evrope, a naročito u mediteranskom sporu.

Nepotvrđene vesti, iz francuskog izvora, tvrde da je prilikom audijencije Pačomkina kod kralja Borisa u Sofiji bilo govora o tome da i Bugarska pristupi Crnomorskom paktu, u kome bi učestvovali još i Turska, Rumunija i Grčka. Govori se da je bugarski car dao načelan pristanak na taj plan, pa se nadovezuje da je Pačomkin uzeo udela i u inicijativi Turske, da dovede do kompromisnog rešenja između Bugarske i Rumunije u pitanju Dobrudže, nakon čega bi se Bugarska odlučila za Balkanski savez i za Crnomorski pakt. Prema »Daily Herald«, plan bi se sastajao u tome, da Rumunija ostu-pi Bugarskoj Dobrudžu u najam za 100 godina, sačuvaši i dalje suverenitet nad njome. U vezi s time važna je poseta rumunskog ministra spoljnih poslova, Gafenka, koju će u najkraće vreme učiniti Ankari, a kojom prilikom bi se imalo konkretno govoriti o rešavanju spora između Bugarske i Rumunije. Postoji uverenje, da poslednji incidenti u Dobrudži neće pogoršati dobru volju za sporazum.

Što se tiče Turske, Pačomkin je u

Ankari doveo do ojačanja rusko-turski odbranbeni savez iz g. 1920, pa se, obzirom na novi englesko-turski pakt, to uzima kao znak približenja Engleske i Rusije. Na isti način, i rumunska štampa veli, da ojačanje veza između Rusije i Turske znači približenje Rusije Rumuniji, a tvrdi se da je g. Pačomkin u Bukureštu ponudio Rumuniji jednostrane garancije protiv napadača. Pariski »Temp« doznaje čak, da je Pačomkin u Bukureštu dao pristanak na likvidaciju aktivnosti Kominternu u Rumuniji i da je stavio u izgled odricanje od zahteva u pogledu Besarabije.

Konačno je najveće iznenađenje izazvao sastanak g. Pačomkina sa g. Beckom u Varšavi, pogotovo kada se zna, da je poljska vlada odlučni protivnik komunizma i da je nepoverenje prema Rusiji u Varšavi do sada bilo veliko. Šta je na tom sastanku postignuto, nije moguće tačno saznati, ali je značajno da je poljska štampa pozdravila sastanak, da traži bolje veze sa Sovjetskom Rusijom i da ne isključuje mogućnost zajedničke akcije Varšave i Moskve u rešavanju evropskih problema.

Najnoviji odgovor Moskve Londonu pokazuje očito da je promena ličnosti na mestu ministra spoljnih poslova u Rusiji značila samo ojačanje dosadašnjeg ruskog stanovišta, da garancije moraju biti obostrane i protegnute na sve države, kojima bi zapretila opasnost, te da savez između Engleske, Francuske i Rusije treba da bude što potpuniji. Kako će ti zahtevi biti prihvaćeni, još se ne zna, obzirom na oklevanje sa strane konzervativaca, ali i engleska pozicija i francuska vlada nastoje da se što pre dođe do nekog konkretnog utanačenja između triju velikih sila.

Čitajući novine...

»Hrvatska straža« objavljuje izjavu svoga dosadašnjeg direktora, Dr. Janka Šimraka, u kojoj kaže, da je već davno molio da bude rešen »teške dužnosti« direktora tog lista, ali da je tek ovih dana »njegovoj molbi udovoljeno«.

Prevedeno iz diplomatskog jezika na jezik davno poznatih činjenica, to znači, da je čitava naša javnost, pa i ona katolička, već davno tražila da se Dr. J. Šimrak odstrani iz redakcije lista, ali da se on svim silama tome opirao, sve dok prošlih dana nije došlo do odlučnog napada »Katolika« i »Katoličkog Tjednika« na pisanje »Hrvatske straže« i do zahteva na kongresu katoličke štampe, da se mora osnovati novi katolički dnevnik, koji se neće sa celim svetom svadati, a samo g. Hitleru pesmice pevati, — pa je tako g. Šimrak, i protiv svoje volje, morao da seli iz redakcije.

U ostalom, g. Šimrak priznaje i sam, u svojoj izjavi, da se radi na »osnivanju velikog informativnog katoličkog dnevnika; što znači da bi i »Hrvatska straža« trebala da ode zajedno sa svojim šetom, — toliko se već i samo njeno ime diskreditovalo u našoj javnosti!...

Pošto je taj list i nas stalno napadao, mogli bismo se radovati nad time, da su nam sami ugledni katolički krugovi dali zapravo. Ali, umesto toga, kažemo: Daj Bože, da se mrtvac ne povampiri, pa da katolička štampa bude zaista odgovarala svom imenu i pozivu, te da se tako i mi bavimo korisnijim stvarima, nego li sa stalni napadaji »Hrv. Straže« na sve što ne priznaje njeno »firerstvo«.

Da zaslađi ovu gorku pilulu sledeći broj »Hrvatske straže«, na istom mestu na kome je dan ranije doneo ostavku Dr. Šimraka, objavljuje vest o »papinskom blagoslovu Hrvatskoj straži«.

Međutim, koliko mi znamo, Papa ne zna hrvatski i ne može da čita »Hrvatsku Stražu«, dok je »Katolika« i »Katolički tjednik« iz dana u dan

čitaju, i znaju vrlo dobro rašta je osuđuju!...

Frankovačka »Nezavisnost« javlja, da je »jednoglasnim zaključkom vodstva hrvatskih nacionalista, Dr. Buč postavljen na čelo hrvatskog narodnog vodstva«.

Bilo ih je, koji su govorili: »Makar tri županije, ali nezavisna Hrvatska!« Međutim ovaj Buč (to je onaj, koji tvrdi da su Hrvati Goti, a ne Sioveni!) je daleko skromniji. On veli: »Makar i sam sobičak redakcije »Nezavisnosti«, samo da budem »firer«!...

U poslednjem broju, pod redakcijom g. Šimraka, polemizira »Hrvatska straža« sa zagrebačkom »Večeri«, zato što »Večer« neće nikako da veruje u slovačku »nezavisnost« i što Slovačku naziva »državicom« ili »ostatkom od države«. »Hrvatska straža« kaže:

»Slovačka ima veći teritorij nego li Belgija ili Nizozemska, a nikada nismo čitali, da je »Večer« za njih pisala, da su »državice«. Tako je i pravo, jer bi netko mogao to isto napisati i za hrvatsku državnost, koja nam je bila najmilija, a moralno je možda bila najveća, baš u vrijeme, kad je Hrvatska u borbi s neprijateljem bila »ostatak ostataka«.

Da je klerikalima Hrvatska bila najmilija onda, kada se nalazila pod turskim jarmom, ili pod jarmom Venecije, i pod nasiljem »najkatoličikih« austrougarskih vladara, i kada su svi hrvatski rodoljubi, sa bolom u duši govorili o tim tužnim »ostacima ostataka«, to je njihova stvar. Ali da Hrvatia neće nikada biti milo da budu »ostaci ostataka« i da za volju »samostalnosti«, pod okupacijom tuđe vojske, izgube tolike svoje krajeve, kao što se to dogodilo Slovačkoj, — u to smo više nego ubedeni; jer ponos hrvatstva daleko više cenimo, nego što ga cene klerikalci.

Жупски течај у Крагујевцу

После одржане годишње скупштине Соколске жупе Крагујевац марљиво приводи у дело једну по једну тачку свога радног плана. Обилажења и упућивања појединих јединица многобројна су. Нарочито последња два месеца, пред велики жупски слет у Крушевцу.

Одмах после скупштине Жупа је забележила један редак у спеху своје раду. Жупа је на име приредила свој жупски течај, који је трајао 10 дана, од 16 до 25 марта. На течају је учествовало 19 течајаца и 13 течајки, из друштава Крагујевац „Матица“, Крагујевац I, Лапово, Крушевац, Горњи Милановац, Параћин, Чакак, Тулприја, Јагодина, Свилајнац, Краљево, Брус, Равна Река и Рача Крагујевачка. Сваког дана одржано је по 9 часова, подељених на техничке и просветне. Техничких часова одржано је 74, просветних 13. Предавали су: вођа течаја брат Јосиф Прохаска, начелник Жупе; сестра Љубица Филиповић, претседник ЖПО, браћа: Круњић, Дашкевић, Голић, Крамер, Срећковић, Крстић, Јуришић, Никић, Дитрих и савезна предњачица сестра Штифтарова.

У слободним часовима течајци и течајке су обишли Војно-технички завод и упознали се са централом наше ратне индустрије. Посетили су и остале установе и знаменитости Крагујевца.

Поред осталог на овом течају је заступљена и одбранбена страна нашег живота. Показана је течајцима нова пушка и упућени су у њено руковање. Одржано је и предавање о бојним отровима и о заштити цивилног становништва од напада из ваздуха. Упућени су и у правилну употребу маске.

На крају течајцима је приређено и опрштајно вече са специјалним програмом, који су сами течајци извели уз суделовање музике друштва Крагујевац „Матица“.

Са задовољством може се рећи да је успех течаја одличан, што треба захвалити прво течајцима, који су били у сваком погледу марљиви, а затим и организаторима и предавачима (Види слику на стр. 3).

Милан Сретеновић

Стрељачким отsecima sokolskih jedinica

Prema knjizi »Potrebna znanja za sokolske streljачke otecke« (str. 171), sve sokolske jedinice imaju nabavljati vazdušne puške sistem »Mars« Mod. 100 i 115. Ove vazdušne puške mogu se sada dobiti kod sledećih firmi u Beogradu:

Firma »Kod Lovca« — Balkanska ulica br. 2 n

Firma Ljubiše Ivkovića — Balkanska ulica br. 6.

Sokolske jedinice, koje nemaju materijalne mogućnosti za nabavku ovih pušaka, mogu tražiti beskamatni zajam od Uprave Saveza Sokola K.J. iz Fonda za nabavku sprava, pošto je i puška sprava. Ovaj zajam se daje na dve godine.

Isto tako sokolske jedinice mogu na ovaj način doći do nabavki i malokalibarskih pušaka. Malokalibarske puške mogu se poručiti preko Uprave Saveza Sokola (vidi knjigu »Potrebna znanja za sokolske streljачke otecke« — strana 111 i 226).

Bratske sokolske župe će na osnovi ovoga raspisa preporučiti svojim sokolskim jedinicama nabavku vazdušnih i malokalibarskih pušaka putem Fonda za nabavku sprava i uputiti ih putem okružnice kako će vršiti nabavku ovih pušaka.

ZAHTEVI NEMACA U JUGOSLAVIJI

Nemački listovi javljaju da je pretstavnik nemačke manjine u Jugoslaviji, narodni poslanik Hamm, posetio Pretsednika vlade g. Cvetkovića i podastro mu želje Nemaca, u vezi sa ukidanjem zakona o prodavanju nekretnina i sa pitanjem nemačkog školstva u Jugoslaviji. Pretsednik vlade je obećao da će te želje biti produčene, a međutim je vlada odobrila Pravila nemačkog Kulturbunda u Jugoslaviji.

Iz slovenskog sveta

JUGOSLOVENSKO-BUGARSKO ZBLIZENJE

Između pretstavnika srpske pravoslavne crkve i pretstavnika bugarske pravoslavne crkve došlo je do sporazuma, po kome će se u buduće štampati zajedničke knjige za jednu i drugu crkvu. Taj zaključak je stvoren u cilju približavanja obeju crkava, ali ujedno ima za cilj i približavanje između Jugoslovena i Bugara i uopšte između slovenskih naroda.

STANJE U SLOVAČKOJ

Poljski list, »Ekspres Poranjie« javlja sa slovačke granice da je u Poljsku, poslednjih dana, prebeglo mnogo naoružanih slovačkih vojnika, koji tvrde da u političkoj situaciji Slovačke vlada haotično stanje, i da tamo uopšte nema reda. Raspoloženje u vojsci je jadro. Tisa isto toliko ceni vojska, koliko je dr. Haha ceni u Češkoj. Garnizon u Žolni je, navodno, dezertirao kada je dobio nalog da isprazni kasarnu za nemačku vojsku.

»Politika« javlja iz Bratislave, da je prilikom vojničke parade, 15 maja, masa sveta demonstrativno klicala bivšem ministru Sidoru, koji je zbog toga što se nije slagao sa g.g. Tisom i Tukom u događajima meseca marta, morao da istupi iz vlade. Demonstracije su bile vrlo burne.

SLOVACI U MADŽARSKOJ BEZ POSLANIKA

Povodom izbora za madžarski parlament, koji treba da se obave u najkraće vreme, češki i slovački listovi se pitaju, da li će i slovačka manjina u Madžarskoj, koja danas broji oko 700.000 ljudi, doći do svojih pretstavnika u tom parlamentu. Češki listovi sumnjaju u to, pošto madžarski izborni zakon dopušta same organizovanim strankama da postave kandidate, a slovačkoj manjini u Madžarskoj još uvek nije bilo dozvoljeno da se partijski organizuje. Prema broju Slovaka u Madžarskoj, oni bi trebali da imaju oko 12 poslanika. Listovi upozoravaju na to, da se u današnjoj Slovačkoj nalazi samo 40.000 Madžara, pa ipak imaju i svoju stranku i poslanike.

SLOVAČKA AKCIJA U AMERICI

»Slovenski Sokole«, organ slovačkog Sokolstva u Americi, donosi u broju od 27 aprila manifest Slovačkog narodnog udruženja u Americi, koje je ustanovljeno na velikom kongresu američkih Slovaka, 19 aprila, a koji završava rečima: »Saberimo se u je-

dinstvenu falangu, pod československim barjakom, ispunjeni duhom Masarikovim i Štefanikovim, u neodoljivoj veri da pravda mora pobediti. U istom broju nalazi se i rezolucija Slovačkih udruženja u Americi, koja je bila upućena vladi Severoameričke Unije, a u kojoj se kaže da »današnja slovačka država nema nikakve samostalnosti i da slovački narod može da dođe do svoje slobode jedino u slobodnoj českoslovačkoj republici«. Dalje list donosi pozdravni telegram bivšem prezidentu Benešu i prikazuje, kako je došlo do stvaranja Slovačke narodne organizacije u Americi, koja danas ima lokalne odbore svuda gde ima Slovaka, a kojoj se na čelu nalazi slovački katolički svećenik, Jan Bradač. Slovačka narodna organizacija, zajedno sa Češkom narodnom organizacijom i sa Savezom čeških katolika, tvori zajedno Češko-slovačko narodno veće, koje će voditi zajedničku akciju. Na koncu list donosi jedan dopis iz Slovačke, u kome se ističe kako se mnogi ugledni Slovaci nalaze u koncentracionim logorima i kako u Bratislavi danas svuda prevladuje nemački i madžarski jezik, naročito od onda, kada je 20.000 Čeha moralo da napusti Bratislavu. Nemci traže da i na čelo Bratislavske opštine dode Nemač.

Dan pripravnosti u župi Varaždin

U nedelju, 7 maja, održale su aktivne jedinice župe Varaždin dan sokolske pripravnosti, koji je, s obzirom na novost te vrste rada u ovoj župi, potpuno uspeo. Prema izveštajima primljenim prva tri 3 dana iz 11 jedinica, pozivu se odazvalo u najvećem broju jedinica (8) preko 70% svih pripadnika. Članstvo se sabralo na određenim zbornim mestima, odakle je krenulo do obližnjih šuma, uz pevanje sokolskih pesama. Na održanju su održana predavanja o značenju dana pripravnosti i o današnjim narodno-odbranbenim zadacima Sokolstva. Zatim su sledile vežbe, igre, takmičenja u raznim granama lake atletike, gaganja iz puške, a sve se te izmenjivalo sa pesmom i muzikom, koja je pratila Sokole i na putu kući.

Sokolsko društvo Varaždin imalo je vanredno uspele sastanak na Dravi, o kome je »Sokolski Glasnik« javio već u brošlom broju (Vidi sliku na str. 2).

Sokolska četa Nedelišće pošla je u Mačinec, a zatim s bratskom četom Mačinec dalje u šumu, pa su te dve čete tako zajedno održale dan pripravnosti. U svemu je u 11 jedinica (društva: Čakovec, Kotoriba, Mursko Središće, Prelog i Varaždin; čete: Ma-

šiva, te starešina, načelnik i zamenici načelnika društva Travnik.

Tečaj je trajao punih 13 dana pod veoma teškim uslovima, jer se radilo svakog dana od 14 do 23 časova, jer su tečajici morali obavljati svoj redovan posao i jer su predavači iz Travnika morali dolaziti čak u Turbe radi održavanja časova. Uspešni ispiti

Prednjački tečaj društva Turbe

Sokolsko društvo Turbe (Župa Sarajevo), prošle godine nije bilo onako aktivno kako se očekivalo. Zastoj u radu nastao je uglavnom usled pomankanja prednjaštva, a možda i iz-

zamorenosti oko gradnje doma. Da bi se ta praznina popunila, uprava društva donela je odluku da, uz pomoć društava D. Vakuf i Travnik, organizuje prednjački tečaj. Tečaj je vodio br. S. Jajatović, žup. putujući prednjak, a na istom su predavala braća: starešina društva Turbe, br. Komušanac August, koji je mnogo truda uložio da ovaj tečaj što bolje uspe, još dva člana uprave istog dru-

su obavljani pred svim predavačima i zam. Načelnika župe, br. Lavračom Oskarom.

Ovim tečajem je živnuo sav društveni život, a nadamo se da će polaznici uložiti sve sile da u praksi primene stečeno znanje i da opravdaju nastojanja društva i župe koji su mnogo žrtava uložili za ovaj tečaj.

+T

ćinec, Nedelišće, Budinščina, Sivica, Vratušinec, Šenkovec), koje su dosad poslale izveštaje, učestvovalo preko 800 pripadnika. Izveštaji svih jedinica konstatuju i odlično raspoloženje za narodno-odbranbeni rad. D.

Milan Marjanović 60-godišnjak

12 maja navršio je 60 godina života jedan od najuglednijih jugoslovenskih kulturnik radnika, književnik i publicista Milan Marjanović.

Marjanović se još kao gimnazijalac počeo zanimati nacionalnim radom i bio jedan od najagilnijih u naprednjačkoj hrvatskoj generaciji, koja se borila protiv austro-madžarske reakcije, te domaće frankovštine i klerikalizma, i koja je radila na jugoslovenskom narodnom jedinstvu. Neumorno je saradivao u svim jugoslovenskim naprednim listovima, držao predavanja, organizirao pokrete i osnivao listove. Bio je više puta proganjan i zatvoren, ali mu je za vreme rata uspelo da pobjegne iz tavnice i iz Austrije te da pređe u inozemstvo, gde je razvio najživlju agitaciju za jugoslovensko narodno oslobođenje i ujedinjenje. Sem rada u Evropi, Marjanović je proputovao čitavu Južnu i Severnu Ameriku, obišao sve naše kolonije, osnovao mnogobrojne nacionalne organizacije i bio jedan od glavnih organizatora akcije za sakupljanje dobrovoljaca, za vreme rata, u Americi.

Vrativši se u oslobođenu otadžbinu, Marjanović se sav predao poslu na duhovnoj izgradnji našeg nacionalnog života, pa je izdavao čitav niz listova i objavio čitavu seriju neobično zanimljivih knjiga. Sada uređuje časopis »Vidici«, u Beogradu.

Malo koji jugoslovenski kulturni radnik je pokazao tako svestranu delatnost, kao Marjanović. Njegovo mesto u jugoslovenskoj književnosti je također vrlo značajno, a naročito njegov rad u književnoj kritici, kojim je u našu književnost unosi nove, napredne ideje, otkrivao nove talente, potpomagao najposobnije pesnike i umetnike itd. Bio je neumoran inicijator, a sem literarne kritike, pisao je također romane, drame, pesme itd.

Publicistički, literarni i politički rad Milana Marjanovića je zaista golem. Kad bi se sabrali svi njegovi spisi i članci, dobila bi se čitava biblioteka. Međutim, što je još važnije, — čitavo to ogromno delo prožeto je nepokolebljivim idealizmom, verom u napredak i slobodu; i sve ono stoji u službi jugoslovenske nacionalne misli i najplemenitijeg humanizma.

Milan Marjanović je deo svoga rada posvetio i Sokolstvu, za koga je uvek imao pune simpatije, kao za izrazitu organizaciju rada, napretka i nacionalnog slobodarstva. Za vreme rata je bio izabran čak za starešinu Jugoslovenskog sokolskog saveza u Americi, a u sokolskim listovima je uvek marljivo saradivao, pa je i u poslednjem broju savezne revije »Soko« napisao lep članak o jugoslovenskom sokolstvu za vreme rata u Americi. Zato jugoslovensko Sokolstvo pozdravlja takođe brata Marjanovića, želeći mu još mnogo rada i uspeha!

Sokolski slet u Prekomurju

18 juna će se održati župski slet mariborske župe u Murskoj Soboti, pa će se time otvoriti »prekomurska nedelja«, koja će biti posvećena nacionalnim i prosvetnim manifestacijama našega Prekomurja.

U oči sletskog dana održaće se svečana akademija u sokolskom domu, zatim će se izjutra prirediti sokolska povorka, uz otkrivanje spomenika prekomurskim književnicima. Po podne će biti javni nastup. U svečanoj pčvorci učestvovaće sva narodna društva u Murskoj Soboti. Mariborska župa je odlučila da ovaj slet priredi u Prekomurju zato, da njime proslavi 20-godišnjicu oslobođenja Prekomurja, a na sletu će, sem mariborske župe, uzeti učešća i župe celjska i varaždinska.

Jedna vrlo korisna knjiga za naše strelce

Ovih dana izišla je iz štampe knjiga: »Potrebna znanja za sokolske streljачke otecke«, u izdanju Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije. Knjiga je izrađena u vrlo lepom izdanju. Tekstovi su štampani naizmenično ćirilicom i latinicom. Knjiga iznosi 292 strane. Ona se može dobiti kod Saveza Sokola, ako se novac unapred pošalje.

Knjiga je namenjena sokolskim jedinicama za njihove streljачke otecke, te je zato Savez sokola daje po ceni koštanja. Vrlo korisna može biti i streljачkim drušinama, pa i pojedincima. Naročito će biti potrebna članovima, sokolima, koji žele polagati ispit radi skraćenja kadrovskog roka, jer je po istoj sastavljen program za ispite.

Sadržaj knjige je sledeći: Predgovor, nastava gaganja puškom i automatskim pištoljem, opis puške 7 mm. M. 80/7 C, opis malokalibarske puške 5,4 mm., opis vazdušne puške »Mars« M. 100 i 115, pravilnik streljачkog otecka, pravilnik za izvođenje utakmice u gaganju u sokolstvu, pravilnik za nabavke, čuvanje i održavanje malokalibarske puške 5,4 mm. kod sokolskih jedinica, pravilnik za dodeljivanje medalje »Dobrom strelcu« članovima streljачkih otecka — društava — četa S.S.K.J.; uput za izvršenje pravilnika za dodeljivanje medalje »Dobrom strelcu«, članovima streljачkog otecka S.S.K.J., uput za čuvanje, pregled i čišćenje oružja i municije, uput za izradu streljašta; i uputstva za dobijanje vojničkih pušaka i zamenu pušaka starijeg modela.

Iz gornjeg sadržaja vidi se da je u ovoj knjizi sakupljeno, sve što je jednom strelcu i streljачkoj jedinici potrebno. Ovo je prva knjiga ovakve vrste, koja je izišla iz štampe, te se ista kao korisna preporučuje.

Knjiga je rađena u streljачkom otecku načelništva Saveza Sokola, pod rukovodstvom njegovog referenta, artilerskog pukovnika, Pavlovića S. Dimitrija. Saradnici su većinom stručna lica: oficiri i sokoli, i to: pukovnik Dimitrije S. Radovanović, kapetan I klase Čedomir Radivojević, kapetan I klase Rašić T. Miroslav, kapetan II klase Andreja Glušić, Franc Zic, Višeslav Petrović, Dr. Kosta Petrović i potporučnik Dragutin Valter.

MESNI OLIMPIJSKI ODBORI

Da bi što bolje propagirao olimpijsku misao u svim krajevima Jugoslavije i u svim slojevima, osnovao je Jugoslovenski olimpijski odbor svoje Mesne olimpijske odbore. Svrha tih mesnih odbora je, da propagiraju ideju Olimpizma i da prikupljaju novčana sredstva za pripremu i polaz sportskih i sokolskih reprezentacija na Olimpijske igre. To je u najširem značenju propaganda prvog amaterskog takmičarskog sporta.

Olimpijski dan ove godine bit će 18 juna, pa u svim mestima gde još nisu osnovani mesni olimpijski odbori, treba da se pristupi njihovom osnivanju.

STALNE TABLICE ZA OCENJIVANJE ZA ŽENSKÉ KATEGORIJE? IZIŠLE SU IZ ŠTAMPE.

Iz štampe su izišle Stalne tablice za ocenjivanje, za utakmice ženskih kategorija i dobiju se kod Saveza SKJ, u Beogradu, uz cenu od 4.— Dinara po komadu, samo uz unapred poslati novac. — I. S.

ČASOVNIČAR I JUVELIR M. MITROVIĆ

TERAZIJE 22 (do Moskve)

ima: švajcarskih časovnika za ruku i džep, zlatnog nakita, kristala, srebra, pehara i plaketa.

Braći i sestrama popust Cene vrlo solidne. Stručan rad Tražite cene za izradu klinaca i značaka.

Zanimljivosti iz doma i sveta

Naš torpiljer »Zagreb«, koji je dogotovljen u splitskom brodogradilištu, izvršio je pokusne vežbe s odličnim rezultatom. Torpiljer »Ljubljana« biće uskoro također sasvim dovršen. Na splitskom brodogradilištu gradi se još jedan naš ratni brod i voda flotile.

*

»Koroški Slovenec«, organ naše manjine, koji izlazi u Celovcu, u Nemačkoj, objavljuje članak, u kome ustaje protiv agitacije, koja dolazi iz nemačkih krugova, da bi koroški Slovenci, prilikom skorog popisa stanovništva u Rajhu izjavili da su »Vindiš«, a ne Slovenci. Slovenački list kaže, da je izraz »vindiš« uvredljiv za Slovence i zato Slovenci treba odlučno da ga otklone.

*

»Jugoslovensko učiteljsko udruženje« povelu je akciju, da se pomogne češkim učiteljima, koji su povodom poslednjih događaja ostali bez nastanjenja. Najviše su pogodeni poslednjim događajima češki učitelji u studentskim krajevima.

*

Institut za nacionalsocijalističku bibliografiju u Berlinu je izdao nedavno brošuru, iz koje se vidi da je g. Hitler od svog dolaska na vlast, u g. 1933 do sada, izrekao 415 javnih govora. Tu nisu ubrojani govori, koje je g. Hitler izrekao kao vođa nacionalsocijalističke partije, pre dolaska na vlast.

*

Engleski listovi javljaju, da će, za idućih 12 meseci, svake nedelje po jedan novi brod biti uvršten u flotu. Tempo brodogradnje postigao je rekordnu brzinu. Može se reći da gradnja jednog broda traje prosečno godinu dana manje nego što je bilo pre nekoliko godina. Tako je »Bonaventure«, krstarica od 5400 tona s topovima od 15 cm, postavljena na šver početakom 1937., a već je sada porinuta u more. Krstarica »Fiji« od 8000 tona porinuta je u more nakon 14 meseci od dana odobrenja u parlamentu.

*

Brigadni general Horst von Metzsch izdao je nedavno brošuru o izgledima eventualnog rata u Evropi. Nemački general tvrdi, da nemačka vojska mora da ima u vidu samo nagle i oštre udarce:

»U ratu se može uvek računati samo sa hipotezama. Zato Nemačka mora da ide za tim, da pobedi što pre, pomoću naglih odluka. Nemačka vojske mora da bude organizovana tako, da može te nagle odluke nametnuti; a nemački stratezi treba da na svaki način spreče pokušaj protivnika da rat zavlače, jer bi svako zavlačenje moglo da bude katastrofalno za Nemačku. Strateški položaj nemačke vojske je danas takav, da neće moći da bira sredstva u tom ratu, i zato neka protivnici Nemačke ne računaju s humanitarnim ratom! Po našem mišljenju, najhumanitarniji je onaj rat koji je najkraći.«

U japanskoj štampi se u poslednje vreme primećuju oštri prigovori na račun Italije i Nemačke, zbog vrlo živih trgovačkih odnosa, što ih te dve zemlje imaju sa Kinom. Japanski listovi podvlače, da se obe države prikazuju kao prijateljice Japana i da traže vojni savez sa njime, dok međutim Kini liferuju oružje, hranu i ostale vojničke potrepštine.

Sokoli su za rad na terenu dobili novu odoru

Nova t.zv. Radna odora, čiji je nacrt prihvaćen na poslednjoj glavnoj Godišnjoj Skupštini SKJ, — za rad sokola na terenu, za izlete, letovanja, taborovanja, za smučanje itd. je sivo maslinaste boje. Kroj odore je čisto sportski, tj. kroj kaputa je takav da se može otvoriti i otvoren nositi, a može se i zatvoriti, kada je hladno. Na kaputu su našiveni sportski džepovi, po dva na prsima i sa strane. Preko kaputa nosi se opasač i rame ni kajiš. Hlače su kroja sportskog, t.zv. »pumperice«, koje se završavaju pod kolenima, a mogu se i spustiti dolje, za smučanje. Ovom novom kroju pripada maslinasta košulja, sa našivenim džepovima. Na košulji oko vrata nosi se kravata tamno zelene boje. K odori pripadaju i čarape t.zv. dokolenice. Kroj odore liči mnogo na kroj oficirske planinarske odore. Na glavi se nosi šajkača od istog materijala kao i odelo, sa znakom na kapi (soko u letu sa bučicama). U načelništvu Saveza sada se izrađuju detalji nacrtu i materijala, te će u najskorije vreme biti upućeni svima sokolskim jedinicama. Nova odora neće stajati mnogo, te će biti lako nabaviti je.

Dosadašnja svečana odora sokola ostaje i dalje, a nosiće se, kao i do sada, u svečanim prilikama.

Uporedo sa odorom usvojeni su i novi tehnički odznaci za načelnike društava, župa i Saveza, njihove zametnike i članove tehničkih odbora.

I. Sedlaček

Telesno vaspitanje u stranom svetu

REZULTATI NEMAČKO-ITALIJANSKIH TAKMIČENJA

Posle takmičenja nemačkih i italijanskih gimnastičara u Milanu i ostalim gradovima Italije, italijanski list, »Gazzetta dello sport«, ovako karakteriše rezultate takmičenja: U vežbama na krugovima italijanski gimnastičari nisu se pokazali slabiji od nemačkih i dali su efektne kombinacije. U prostim vežbama dali su nemački vežbači bolju plastiku, lepše pokrete i veću sigurnost. Na razboju su Italijani pokazali odličnu harmoniju u teškim vežbama, dok su se Nemci ponavljali. U vežbama na konju Nemci su bili nešto nadmoćniji nad Italijanima, a na vratilu, gde su Nemci uvek bili majstori, Italijani su pokazali poboljšanje. Od pojedinaca,

Capuzzo je bio odličan na krugovima, Guglielmetti se istakao na svima spravama, Armelloni je bio sjajan na vratilu itd. Od Nemaca su se istakli Stangl i Friedrich na krugovima, Stadel na vratilu, Gogel na konju, a Verm kod prostih vežbi.

NEMCI NA LINGIJADI

Na ovogodišnjoj Lingijadi u Stokholmu učestvovali su Nemačka sa 1.000 vežbača, koje će voditi sam vođa državnog sporta, von Camer und Osten. Nemačka momčad će nastupiti u vežbama za decu, za odraslu momčad i za žene, a Nemci će uzeti također učešća i na naučnom kongresu o telovežbi, koji će se tom prilikom održati u Stokholmu. Čitav niz nemačkih stručnjaka uzeće reč tom prilikom.

SVEČANOSTI HOLANDSKE GIMNASTIKE

O Duhovima se odražava svečanost Holandskog gimnastičkog Saveza u Arnhemu, na kojoj će uzeti učešća oko 10.000 vežbača i vežbačica. Na svečanosti će uzeti učešća i belgijski gimnastičari.

JUBILEJ DANSKE GIMNASTIKE

Danski gimnastički savez slavi o Duhovima 40-godišnjicu postojanja, pa tom prilikom priređuje svečano jubilarno takmičenje, na kome će uzeti učešća oko 900 danskih i stranih gimnastičara, sa oko 30 momčadi. Takmičenje će se održati u Kopenhagenu i pretstavljaju najveću dosadašnju priredbu danske gimnastike. Pošto je Danski gimnastički savez učlanjen ujedno i u Nordijski gimnastički savez, to će ova svečanost predstavljati neku vrstu nordijskog gimnastičkog takmičenja i na njoj će uzeti učešća gimnastičari iz Finske, Norveške i Švedske. Čak i daleko ostrvo Izland odaslaće svoju delegaciju.

Sokolima-pčelarima

I.

Okružnicom br. 5 od 23 februara pr. godine obavestili smo sve jedinice da smo mašinu za izradu veštačkog saća dali na rukovanje župi Mostar i da se njoj treba obratiti za saće.

Istom okružnicom obavestili smo da se pčelarski alat može nabaviti u fabrici »Montafom«, — Leskovac, Vardaska banovina, kod koje dobijaju Sokoli 10% popusta.

Skrećemo pažnju braći pčelarima da u slučaju potrebe postupe po ovoj okružnici.

II.

Izveštavamo dalje braću pčelare da imamo na raspolaganju knjige o pčelarstvu: »Prve jugoslovenske dopisne škole«, koje dajemo po ceni koštavanja. 50 dinara svih 10 svezaka. Isto tako imamo i modela za pravljenje modernih košnica sa uputstvom koja staju 16 dinara. Novac pri porudžbini slati čekovnom uplatnicom broj 52.105.

SOKOLSKA ŠTEDNA I KREDITNA ZADRUGA U SPLITU Stanje 30 aprila 1939

Aktiva. — Blagajna: primila din. 454.540.—, izdala 453.468.75, stanje 1.071.25. Zajmovi: izdano 120.067.—, vraćeno 18.584.—, stanje 101.483.—. Tekući računi: izdano 399.777.50, predignuto 131.800.—, stanje 267.977.50. Hipotekarna banka 227.857.—, Poštanska štedionica 120.50, privatnici 40.000.—. Tiskanice: 4.425.—. Troškovi: 281.75. Inventar 55.—. Ukupno aktiva 375.293.50.

Pasiva. — Uloži na štednju: uloženo 382.237.50, dignuto 37.480.—, stanje 344.757.50. Sitna štednja: uloženo 2.716.—. Dohotci 2.050.—. Poslovni udjeli 23.250.—. Rezervni fond 1.260.—. Socijalni fond 630.—. Prosvjetni fond 630.—. Ukupna pasiva 375.293.50. Sveukupni promet 1.125.557.75.

Sadržina sokolskih listova

»SOKO NA JADRANU«

Glasi Sokolskih župa Split, Sušak—Rijeka i Šibenik—Zadar. U broju od aprila meseca donosi niz zanimljivih članaka: Čehoslovačka postoji samo u našim srcima (P. Mrklič); — Jugoslovenstvo (R. Pavić); — Nešto o fiziologiji i patološkoj fiziologiji sporta (Dr. Kruno Cambj); — Kajaški sport na našim rekama (Dr. Leo Gollob); — Plivališta za plivače i za napredak Primorja (Hrvoje Macanović); — Nekoliko savjeta za izbor veslača (»L. aviron«); — Razne vesti.

»BRATSTVO«

Glasi Sokolske župe Osijek. Izašao je broj 5 za maj mesec, sa ovim sadržajem: Na slet! Zbor! XI župski slet u Osijeku; — Finansiranje sletova; — Utakmice u učešću na župskom sletu; — Sa ovogodišnje župske glavne skupštine; — Na cilj (A. Milinković); — Naše prilike i neprilike; — Vesti iz okružja Osječke župe.

»VESNIK SOKOLSKE ŽUPE CELJE«

U broju 4 od aprila meseca donosi ovaj sadržaj: Naša volja (Vinko Blaško) — Kakšna srca imamo? (Miljan Kocmut) — Sokolstvo o socialnim vpražanjih (E. L.) — Delavstvo

v sokolstvu (Tone Gorjanov) — Sokol vsak da za dom življenje rad (L.V.) — Odlomek iz pisma (Tone Zorko) — Zakaj taborimo (Ivo Farčnik) — Kamen do kamena... — Tehnički deo i kratke vesti.

»BRATSTVO«

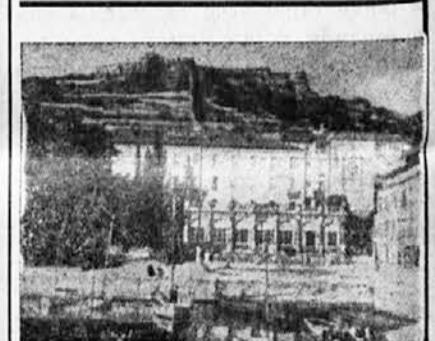
Broj za april ovog glasnika Sokolske župe Osijek, donosi čitav niz članaka i vesti iz života župe. Uvodni članak »Jugoslovensko sokolstvo jedna misao i jedna mišica«, zatim »Jedna tragedija (Antun Milinković)«, — Posmrtna izložba životnog dela Karla Capeka (Dušan Krulj), — Skola za telesno vaspitanje u Beogradu (Ivo Peto), — Izborne utakmice (Bogner—Ilaković), — Mili brate Hrabeć (Cedomir Marinković), — Godišnja Skupština sokolske župe Osijek (inž. Milan Ključec), — O sokolskom radu na selu (Granjaš P.)

»BOROVSKI SOKO«

Prilikom smotre u Borovu izdalo je tamošnje Sokolsko društvo prvi broj svoga lista, pod naslovom »Borovski Soko«, koga je vrlo lepo uređio brat inž. Gregorić, a u kome se nalazi čitav niz članaka iz opšteg sokolskog života i života sokolstva u Borovu. Svojom sadržinom naročito se ističu članci braće Tome Maksimovića, P. Granjaša, ing. Gregorića i Z. Hriberkog. — List je ilustrovan lepim slikama sa sokolskih priredaba.

»SOKOLSKI ŽIVOT«

List Sokolstva u Subotici. Izašao je broj 7, za maj mesec, sa ovim sadržajem: Jugoslovenski narodni dom Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja; — Sokolsko sletišta; — Proslava 20-godišnjice Sokolstva Subotice. — Našem članstvu i naraštaju; — Sokolovac; — Razne beleške i vesti.

LEČILIŠNI HOTEL PALACE

Med. Dr. Josip Avelini
HVAR

Hotel potpuno renoviran sa tek toplom i hladnom vodom u svim sobama, sobe sa kupatilom, apartmani, društvene prostorije, sunčane terase, sjenoviti park, kursalon, vlastito tenis igralište, motorni čamac za izlete u Biševsku Špilju.

PENSION Din. 60.— 100.—

»PETROVO«

SOKOLSKO OPORAVILIŠTE
KRALJA PETRA II

U KRANJSKOJ GORI

810 m nadmorske visine

Poziva sestre i braću na
odmor i uživanje
prirodnih lepota

Krasne sobe — zajednička ležišta — hladna i topla voda, kupaonice, tuševi, divni vidici.

Potpuna opskrba u domu bez taksa
Din. 65.— dnevno. Članovi sokolskih jedinica imaju 20% popusta.

Polazna tačka za
turiste na sve
strane u naše
krasne planine.

Zahtevajte cenik
i uslove od
uprave
oporavilišta u
Kranjskoj gori.